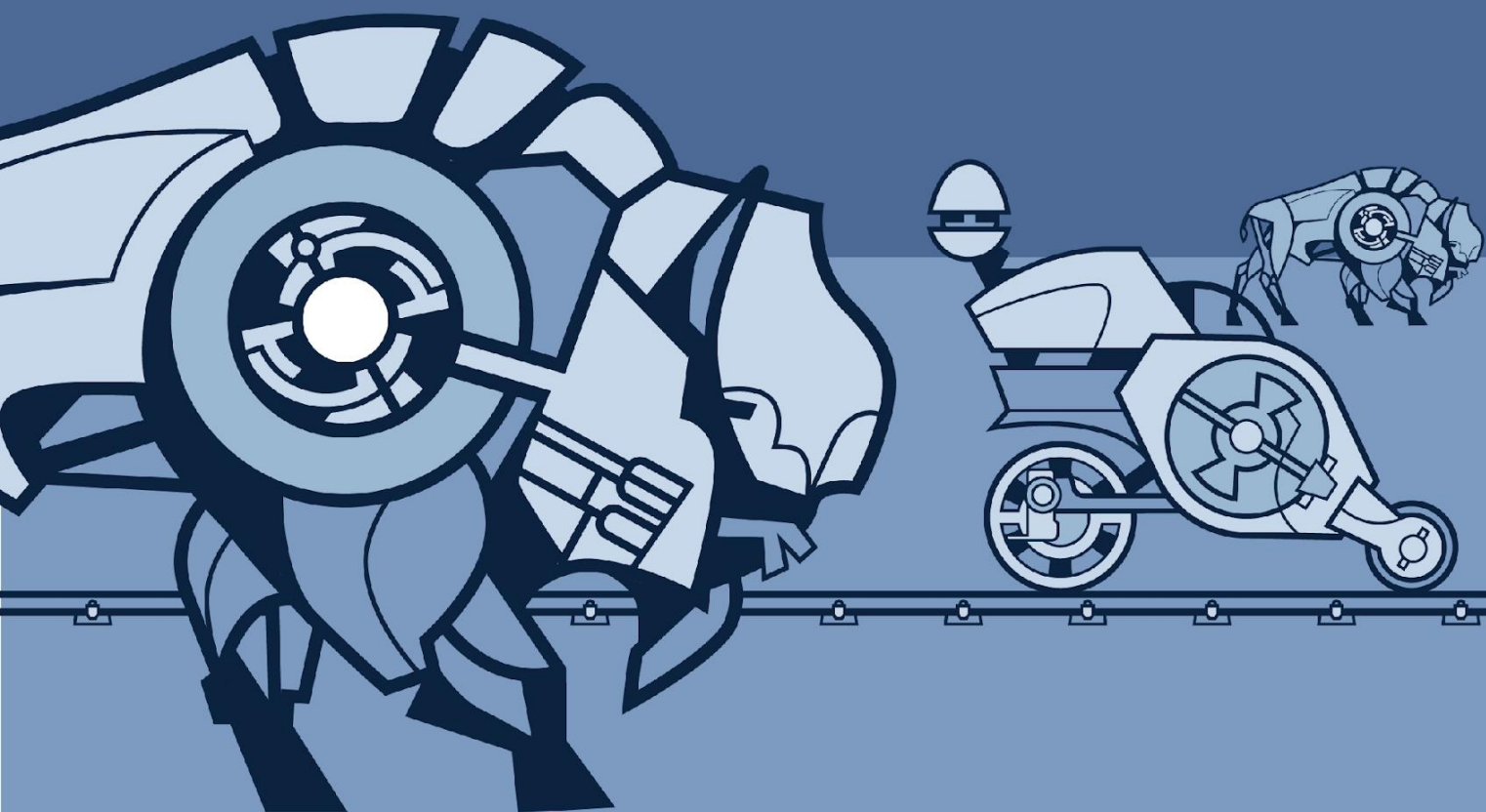

Konsolideeritud majandusaasta aruanne
31.12.2023 lõppenud majandusaasta kohta

AS OPERAIL

Kontaktandmed:

Juriidiline aadress: Metall 3, 10615 Tallinn, Eesti Vabariik

Äriregistri kood: 11575850

Majandusaasta algus: 01.01.2023

Majandusaasta lõpp: 31.12.2023

Telefon: +372 615 7600

E-post: info@operail.com

Kodulehekülg: www.operail.com

Tegevusala: raudteetranspordi korraldamine

Audiitor: KPMG Baltics OÜ

Sisukord

Sisukord	3
Tegevusaruanne	5
Kontserni tutvustus	5
Olulisemad finantsnäitajad	6
Ülevaade aruandeperioodil toimunud	6
Ülevaade Eestis ja naaberriikides toimuvast	6
Ülevaade Operaili kaubavedudest	7
Ülevaade veeremi hooldusest ja remondist	8
Lõpetatud tegevusvaldkonnad	9
Jätkuvate tegevusvaldkondade majandustulemused	9
Investeeringud	9
Dividendid	10
Tulevikuväljavaade	10
Kontserni riskijuhtimine	10
Ühiskondlik vastutus	11
Keskkonnahoid ja süsinikujalajalg	12
Sotsiaalne vastutus	13
Operail eetilise ja avatud ettevõtteks	16
Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne	17
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	20
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	20
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	21
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	22
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	23
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad	24
Üldine informatsioon	24
Lisa 1. Raamatupidamise arvestuspõhimõtted	24
Lisa 2. Finantsriskide juhtimine	36
Lisa 3. Materiaalne, immateriaalne põhivara, kasutusõiguse varad	41
Lisa 4. Varud	44
Lisa 5. Nõuded ja ettemaksed	45

Lisa 6. Omakapital.....	45
Lisa 7. Võla- ja rendikohustised	46
Lisa 8. Eraldised	47
Lisa 9. Võlad tarnijatele, lepingulised kohustised ja muud lühiajalised kohustised	48
Lisa 10. Tulu kliendilepingutest ja muud äritulud	49
Lisa 11. Ärikulud.....	50
Lisa 12. Tööjõukulud.....	50
Lisa 13. Finantstulud ja -kulud	51
Lisa 14. Tulumaks.....	51
Lisa 15. Rendilepingud.....	51
Lisa 16. Tingimuslikud kohustused	52
Lisa 17. Tehingud seotud osapooltega	53
Lisa 18. Lisainformatsioon emaettevõtja kohta	54
Lisa 19. Tütarettevõtted	58
Lisa 20. Müügioteel varad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad	58
Lisa 21. Sündmused pärast bilansipäeva ning tegevuse jätkuvus	59
Kahjumi katmise ettepanek.....	60
Juhatuse liikmete allkirjad	61

Tegevusaruanne

Kontserni tutvustus

AS Operail koos tütarettevõtetega (edaspidi Operail) on Eesti vanim ja suurim raudteekaubaveo ettevõtte, mille kogemus ulatub 150 aasta taha. Operaili kontserni ettevõtted tegutsesid kuni 2022. a lõpuni kolmel ärisuunal:

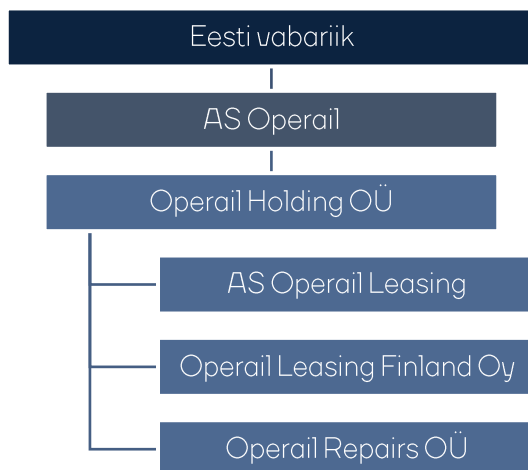
- Kaubavedu Eestis
- Veeremi rent 1520 mm ning 1524 mm raudteel
- Veeremi hooldus ja remont ning vedurite moderniseerimine

Alates 2023. aastast on põhitegevuseks:

- Piiratud tingimustel kaubavedu Eestis
- Veeremi hooldus ja remont

Operail juhindub oma tegevuses jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtetest. Me usume puhtamasse ja ohutumasse tulevikku ning teame, et saame seda ise oma tegevusega mõjutada. Soovime olla vastutustundlik ja eelistatav partner raudteel, pakkuda keskkonnasõbralikke, kuluefektiivseid ja ohutuid logistika ning veeremiga seotud teenuseid. Mahu- ja ohtlike kaupade raudteevedajana saab kontserni käsitleda kõrgendatud ohuallikana keskkonnale. Kontsern järgib kõiki seatud eeskirju ja reegleid ning teeb ennetavaid tegevusi, et minimeerida sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale kaasnevaid riske.

AS Operaili ainuaktsionäriks on Eesti Vabariik. AS Operail omab läbi Operail Holding OÜ 100% osalust kõikidest tütarettevõtetest. Alloleval joonisel on esitletud kontserni struktuur 31.12.2023 seisuga.

Olulisemad finantsnäitajad

mln €	2023	2022
Äritulud	26,6	60,9
EBITDA	-0,3	9,7
EBITDA marginaal	-1%	16%
Puhaskahjum	-19,2	-15,7
Omakapitali tootlus	-45%	-26%
Omakapitali määr	50%	34%
Netovõlg	6,3	62,3
Netovõlg/EBITDA	-18,1	6,4

Valemid:

$EBITDA = \text{Ärikasum} + \text{Põhivara kulum ja väärtuse langus}$

$EBITDA \text{ marginaal} = EBITDA / \text{Äritulud}$

$Puhaskahjumi \text{ marginaal} = Puhaskahjum / \text{Äritulud}$

$Omakapitali \text{ tootlus} = Puhaskahjum / \text{Aruandeperioodi keskmine omakapital kokku}$

$Omakapitali \text{ määr} = \text{Omakapital aruandeperioodi lõpus} / \text{Varad aruandeperioodi lõpus}$

$Netovõlg = \text{Kontsernivälised rendi- ja võlakohustised kokku aruandeperioodi lõpus} - \text{Raha aruandeperioodi lõpus}$

Ülevaade aruandeperioodil toimunud

24. veebruaril 2022. aastal alanud laiaulatuslik sõjategevus Ukrainas ja kehtestatud sanktsioonid avaldavad negatiivset mõju ettevõtte tuludele. Turuolukorra muutus avaldab negatiivset mõju veomahtudele (olulise osa Operail kontserni veomahtudest moodustasid varasemalt transiitveod Lääne ja Ida vahel). Operailile on omaniku poolt alates 01.01.2023 keelatud mittesanktsioneeritud Venemaalt ja Valgevenest pärit kaupade vedu. Kuna sama keeld ei kohaldu teistele samas turusegmendis konkureerivatele ettevõtetele, halvendab keeld oluliselt Operaili konkurentsipositsiooni ja seeläbi tulubaasi.

Veomahtude languse negatiivse mõju kompenseerimiseks pani Operail 2023. aastal suurt rõhku töö- ja äriprotsesside efektiivsemaks muutmisele, raudteevedude veelgi kliendisõbralikumaks arendamisele. Selleks tehti koostööd nii suur- kui ka väikeklientide ning teiste logistikasektori ettevõtetega.

2023. aasta alguses viis Operail lõpuni omaniku ootuse väljuda Eesti riigi jaoks mittestrateegilistest ärisuundadest, realiseerides vagunirendiäri vara ja müües Soome kaubaveoäri ettevõtte.

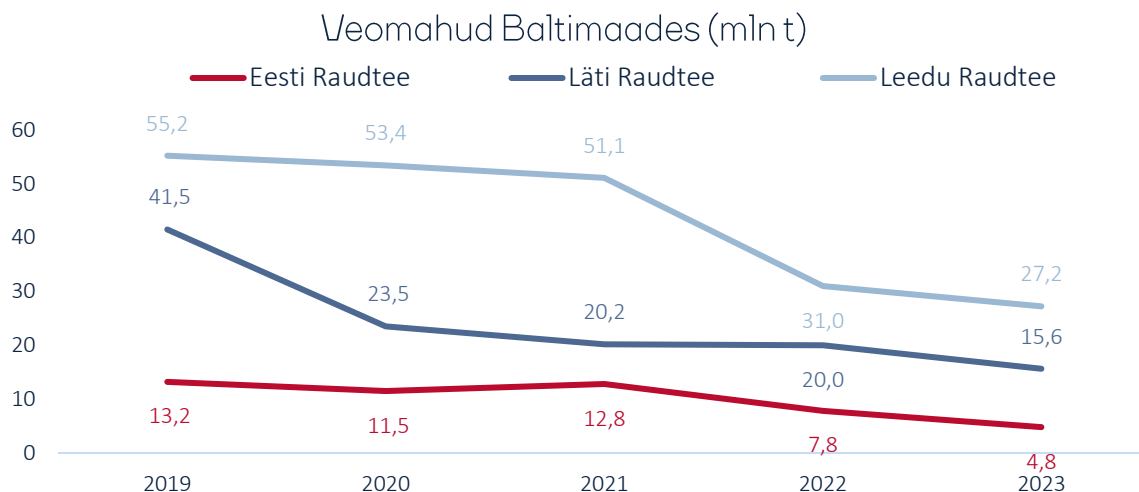
2023. aasta teises pooles töötas juhatus välja ja tutvustas omanikule Operaili tulevikustrateegiat, mille eesmärk on Eesti kaubaveomahtude languse kompenseerimine läbi erainvestori kaasamise ja uutele turgudele laienemise, mis võimaldaks Operaili turupositsiooni parandada, kasumlikkust taastada ja seeläbi Eesti raudtee-ettevõtluse jätkusuutlikkusele kaasa aidata. 2024. aastal jätkub töö uue strateegia elluviimisega.

Ülevaade Eestis ja naaberriikides toimuvast

Eesti avalikul raudteel tervikuna kujunes 2023. aasta veomahuks 4,8 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga -39%). Olulisemad kaubagrupid olid vedelad mineraalsed vedelkütused 1,6 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga -29%), puistekaubad 0,8 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga +25%) ja põlevkivi 0,9 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga -45%).

Läti raudtee veomahuks kujunes 2023. aastal 15,6 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga -28,0%). Olulisemad kaubagrupid olid teravili, seemned ja puuviljad 5,7 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga: +33%), nafta ja naftatooted 2,7 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga: -38%) ning kivisüsi 1,7 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga: -65%).

Leedu raudtee veomahuks kujunes 2023. aastal 27,2 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga -12%). Olulisemad kaubagrupid olid nafta ja naftatooted 9,4 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga +0%), ehituskaubad 5,6 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga: -2%) ja teravili 4,8 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga +31%).

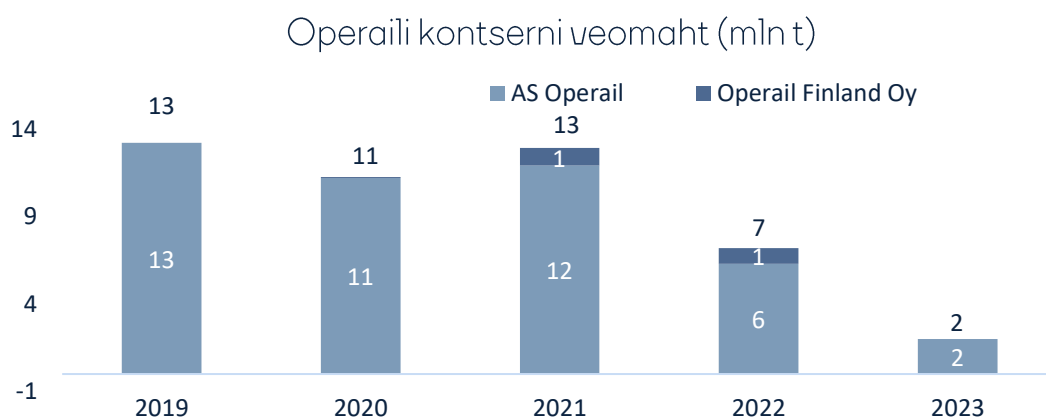

Allikad: Eesti Raudtee, VIA Latvia, Leedu Raudtee.

Märkused: Leedu raudtee kaubamaht sisaldab üksnes AB LTG Cargo poolt Leedu Raudteel veetud mahtu.

Ülevaade Operaili kaubavedudest

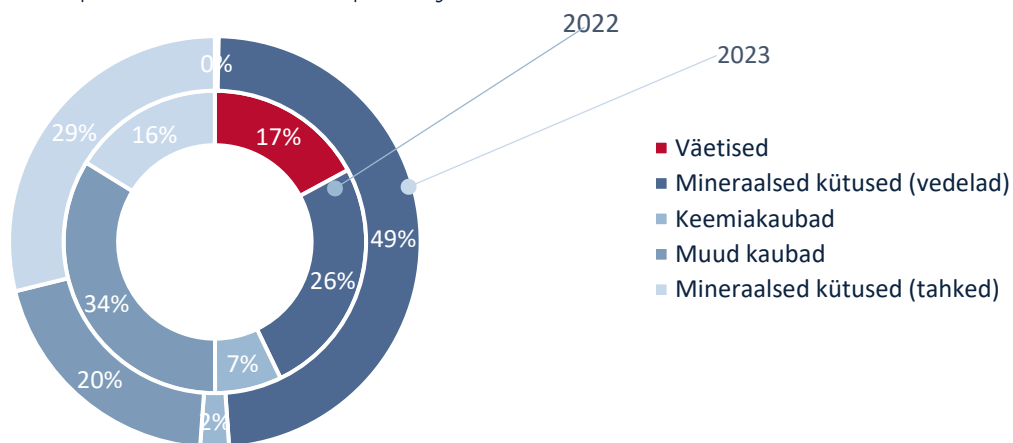
Operaili kontserni kaubaveo maht Eestis 2023. aastal oli 2,0 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga -69%). AS-i Eesti Raudtee taristul veetud kogumahust oli Operaili osa 42%.

AS Operaili veomahu langus võrreldes eelmise aastaga oli põhiliselt seotud Venemaale ja Valgevenele kehtestatud sanktsioonidega, omaniku poolt Operailile seatud täiendavate piirangutega, kohaliku puidu ja vanametalli mahtude osalise liikumisega maanteele ja prognoositust väiksema viljasaagiga. Suurima veomahuga kaubagrupp oli käesoleval aruandeperioodil vedelad mineraalsed kütused 0,96 miljoni tonniga (võrreldes 2022. aasta sama perioodiga -41%). Veomahult teine kaubagrupp oli tahked mineraalsed kütused 0,57 miljoni tonniga (võrreldes 2022. aasta sama perioodiga -44%). Veomahult kolmas

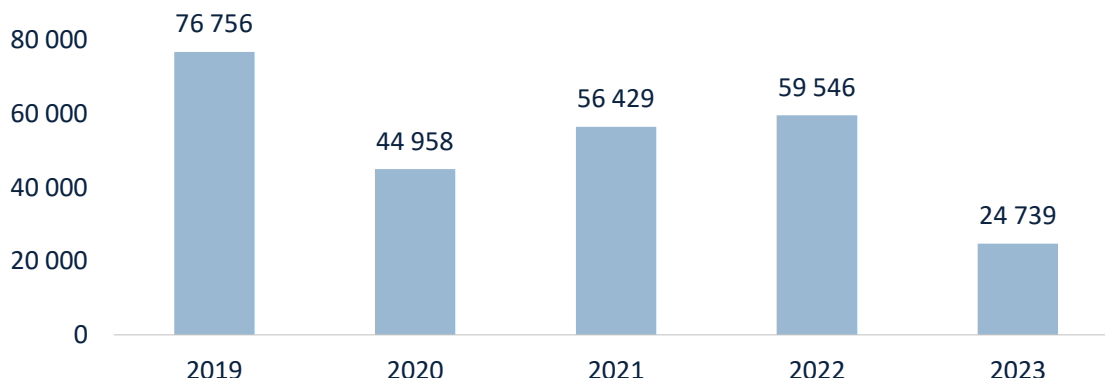
kaubagrupp oli muud kaubad 0,13 miljoni tonniga (võrreldes 2022. aasta sama perioodiga -28%). Kogu veomahust oli transiidi osakaal 10% (0,2 miljonit tonni), vähenedes aastaga 95% võrra.

Operaili veetud kaupade jaotus

Konteinerkaupade veomaht 2023. aastal oli 177 tuhat tonni (võrreldes 2022. aasta sama perioodiga -62%). Mahud langesid Eesti-sisestel multimodaalsetel vedudel 28%, eksportvedudel 81%, importvedudel 99,5% ja transiitvedudel 98%. Aasta veomaht oli 24 739 TEU (võrreldes 2022. aasta sama perioodiga -58%).

Konteinerite vedu Eestis (TEU)

Kõige suurem kaubamahu langus Operaili jaoks toimus Venemaaga seotud vedude suunal Ukraina sõjast tingituna: maht langes võrreldes 2022. aastaga 3,6 miljonit tonnilt 0 tonnini ehk -100%. Veomaht Valgevenega oli 2023. a samuti 0 tonni, langus -100%.

Veomaht Leeduga oli 0,7 miljoni tonni (võrreldes 2022. aastaga vähenemine -13%), Kasahstaniga 0,2 miljonit tonni (võrreldes 2022. aastaga vähenemine -29%), Lätiga 33 tuhat tonni (võrreldes 2022. aastaga vähenemine -86%), Usbekistaniga 24 tuhat tonni (võrreldes 2022. aastaga vähenemine -11%),

Kogu veomahust oli transiidi osakaal 10% (2022: 61%).

Ülevaade veeremi hooldusest ja remondist

Operail Repairs OÜ depood Muugal ja Tapal teenindavad peamiselt Operaili kontserni kuuluvaid ettevõtteid ning piiratud mahus ka muid kliente, sh Soome ettevõtteid. Hooldatakse ja remonditakse veeremit ning teostatakse väiksel määral ka muid metallitöid. Uute C30-M vedurite moderniseerimise

projektis plaanitud 13 vedurist 12 on lõpetatud, 1 veduri moderniseerimine on peatatud seoses muutunud majanduskeskkonnaga.

Lõpetatud tegevusvaldkonnad

31.12.2023 seisuga on kõik AS Operail Leasingu vagunid müüdud (31.12.2022 seisuga oli ettevõttele ligi 2 000 vagunit). AS Operail Leasingu vagunite rendiäri oli 31.12.2022 seisuga kajastatud finantsseisundi aruandes müügiootel varade ja kohustistena ning kasumiaruandes lõpetatud tegevusvaldkonnana.

Soome kaubaveoäri müük viidi lõpuni 14.02.2023 vastavalt omaniku ootustele. Operail Finland Oy on 31.12.2022 seisuga kajastatud finantsseisundi aruandes müügiootel varade ja kohustistena ning kasumiaruandes lõpetatud tegevusvaldkonnana.

31.12.2023 seisuga on kõik Operail Leasing Finland Oy vagunite rendilepingud lõpetatud ning vagunid toodud Eestisse. Operail Leasing Finland Oy on 31.12.2023 seisuga kajastatud kasumiaruandes lõpetatud tegevusvaldkonnana.

Jätkuvate tegevusvaldkondade majandustulemused

Kontserni kasumiaruandes on AS Operail Leasingu vagunite rendiäri, Operail Finland Oy Soome kaubavedu ning Operail Leasing Finland Oy Soome vagunite rendiäri kajastatud lõpetatud tegevusvaldkonnana. Olulisemad muutused jätkuvate tegevusvaldkondade tuludes ja kuludes võrreldes 2022. aastaga:

- Seoses veomahtude langusega kahanesid kaubavedudega seonduvad tulud 17,7 mln € võrra. Samas vähenesid ka veomahtudega otseselt seotud kulugrupid kokku 12,4 mln € võrra, sh infrastruktuuri kasutustasud, kütusekulud, raudteevedude teenused, veeremi rendikulud ning transpordikulud. Koondmõju kasumile -5,4 mln €.
- Seoses veomahtude langusega kahanesid veeremi renditulud 0,9 mln € võrra.
- Veeremi remondi ja hoolduse tulud suurenesid 0,6 mln € võrra.
- Muude äritulude kasv 1,6 mln € võrra tuleneb eelkõige vanametalli müügist 2023. aastal, mis oli seotud kasutuseks ebasobivate vedurite utiliseerimisega.
- Aruandeaasta käigus tegeleti aktiivselt ärimahtude ja püsikulude kooskõlla viimisega. Mitmesugused tegevuskulud olid 0,3 mln € võrra madalamad vähendatud tegevuskohtade arvu tõttu (säätetud kinnisvara rendil, soojendamisel jne) ning madalama kindlustuse mahu tõttu.
- Tööjõukulud olid 4,3 mln € võrra madalamad. Töötajate arvu vähendamisega seoses langes tööjõukulude baas. Lisaks sellele moodustati 2023. aasta lõpus 2024. aastal lõppevate töösuhete kulude reserv.
- Kulum ja väärtuse langus vähenes 2,5 mln € võrra seoses põhivara mahu vähendamisega ning väiksema väärtuse langusega võrreldes 2022. aastaga.

Investeeringud

2023. aastal investeeris kontsern kokku 0,8 mln € (2022: 2,2 mln €). Peamised investeeringud olid vagunite kapitaalremondid Eesti kaubaveo tarbeks. 2024. aastal planeeritakse teha üksnes investeeringuid, mis on vajalikud ettevõtte äritegevuse jätkusuutlikkuse tagamiseks – eelkõige kapitaalremontidesse ja seadmetesse. 2023. aastal alustati vedurite soojendamise projekt, mis aitab tõhustada kaubaveo protsesse eriti miinuskraadidega perioodil. See projekt jätkub 2024. aastal.

Dividendid

Dividendide väljamaksmise otsustab AS Operaili üldkoosolek. Dividendide väljamaksmisel arvestatakse ettevõtte investeerimisvajadusi ja finantstulemusi ning eeldatakse optimaalse kapitalstruktuuri säilitamist. Ettevõtte ei maksnud majandusaastal dividende (2022: samuti ei makstud dividende).

Tulevikuväljavaade

24. veebruaril 2022. aastal alanud sõjategevus Ukrainas ja seetõttu Venemaale kehtestatud sanktsioonid on avaldanud negatiivset mõju kontserni ärimahtudele. Vastavalt AS Operaili ainuaktsionäri otsusele ei vea Operail alates 01.01.2023 Venemaa Föderatsiooni ja Valgevene kaupasid. Ettevõtte juhtkond otsib lahendusi, kuidas tagada Eestis raudteel kaubaveo jätkusuutlikkus ning soodustada selle kasvu. Juhtkond tegeleb piiratud mahtudele asenduse leidmise ning püsikulude ja järelejäänud ärimahtude kooskõlla viimisega.

2023. aasta teises pooles töötas juhtkond välja ja tutvustas omanikule Operaili tulevikustrateegiat, mille eesmärk on Eesti kaubaveomahtude languse kompenseerimine läbi erainvestori kaasamise ja uutele turgudele laienemise, mis võimaldaks Operaili turupositsiooni parandada, kasumlikkust taastada ja seeläbi Eesti raudtee-ettevõtluse jätkusuutlikkusele kaasa aidata.

2024. aasta algusel otsustas ainuaktsionär ettevõtte erastada. Ettevõtte on kaasanud juriidilise- ja finantsnõustaja, et tagada müügiprotsessi toimumine kooskõlas regulatiivsete nõuete ja parimate praktikatega. 2024. aastal jätkub töö erastamise eduka läbiviimise ja uue strateegia elluviimisega.

Kontserni riskijuhtimine

Valutariskide maandamiseks sõlmitakse enamus lepingutest eurodes ja võimalikel juhtudel tasakaalustatakse välisvaluuta laekumistest ja väljamaksetest tulenev kursirisk. Kontsern on eelkõige avatud Šveitsi frangi valuutakursi muutustele seoses ühispargi vagunit kasutamisega, kuid need mahud on pärast Ukrainas alanud sõjategevust oluliselt langenud.

Kontsern on avatud muutustele baasintressimäärades. Kontserni rendi- ja laenukohustiste maht on seoses mittestrateegiliste äride müükidega märgatavalt langenud.

Ühiskondlik vastutus

Raudteesektori arengut suunavad hetkel kõige enam kaks märksõna: keskkonnasäästlikkus ja digitaalsete lahenduste rakendamine. Ettevõtte üle maailma otsivad lahendusi, et muuta kaubavedu jätkusuutlikumaks, vähendada transpordisektori kliimamõju, arendada kliendi jaoks mugavaid uksest-ukseni teenuseid (multimodaalsus) ning suurendada efektiivsust ja parandada kliendikogemust digilahenduste kaudu.

Operaili suurimaks vastutuseks ühiskonnas on pakkuda klientidele nende kauba kõige efektiivsemat ja ohutumat transporti, kuid teha seda inimesi ja ümbritsevat keskkonda minimaalselt kahjustaval viisil. Tugineme vastutustundlikul tegutsemisel kolmele sambale:

- Meie teenus on ohutu, kvaliteetne ja väikese keskkonnamõjuga.
- Meie organisatsioonikultuur on mitmekesine, avatud ning arendav.
- Panustame kogukondadesse läbi tööhõive suurtest linnadest väljas ja raudteeohutusalase teadlikkuse suurendamise.

2023. aastal tegime aktiivselt tööd ettevõtte ESG strateegia loomise ning jätkusuutlikkuse põhimõtete kavandamisega. Strateegia ja tegevuspaani koostamisel tugineme rahvusvahelisele SASB standardile.

Pühendume kuuete ÜRO säästva arengu eesmärgile¹:

Meie meeskond on mitmekülgne ja hea tervise juures igas vanuses, seame oma meeskonna heaolu esiplaanile.

Töötame selle nimel, et meie veduripark oleks energiatõhusust suurendav, kaasaegne ja kasutaks puhtaimat fossiilkütuste kasutamise tehnoloogiat.

Keskendume uute tehnoloogiate kasutuselevõtule, innovatsioonile, kõrge lisandväärtusega ja töömahukatele sektoritele.

Teeme koostööd tööstusega ning oleme eestkõnelejad raudteekaubaveo arenguks tingimuste loomisel riigis, et tagada raudtee ja tööstuste tõhus koostoimimine.

Tunneme, et mõjutame oluliselt kaubavedude negatiivset mõju kliimale, tuues kaubad maanteelt raudteele.

Kõik, mis me teeme, teeme ausalt ja korruptsioonivabalt. Meie otsustusprotsess on reageeriv, kaasav, osalemist võimaldav ja esinduslik.

¹ UN Global Compact: <https://unglobalcompact.org/>

Keskkonnahoid ja süsinikujalajälg

Raudteetransport on kõige jätkusuutlikum täna teadaolev maismaatranspordi liik. Võrreldes maanteetranspordiga kulutab raudteekaubavedu ühe korda vähem kütust ja emiteerib ühe korda vähem CO₂-te. Maanteevedude asendamine raudteevedudega aitab lisaks looduse säästmisele kaasa ka liiklusohutuse suurendamisele, sest rongiliiklus on ühe korda ohutum kui maanteeliiklus ning veoautode maanteelt ära toomine muudab teed teistele liiklejatele ohutumaks.

Seetõttu on „Eesti transpordi ja liikuvuse arengukava 2021–2035“ seadnud eesmärgiks, et aastal 2035 liigub 40% kaubast Eestis raudteel. Operail kui Eesti suurima turuosaga raudteekaubaveo ettevõtte on selle eesmärgi täitmisel üheks võtmeteguriks.

Võtame arvesse kliimaeesmärke ja tahame oma tegevusega kaasa aidata transpordi kui ühe mahukaima kasvuhuonegaaside heitega tegevuse kahjuliku mõju vähendamisele. Saame otseselt panustada enda seadmepargi uuendamisega, kuid usume, et meie mõju on suurem koostöös partneritega – Eesti Raudteega, sadamatega, tööstusklientide ja teiste vedajatega. Seetõttu räägime kaasa riiklike transpordi arengukavade loomisel ja osaleme aktiivselt ühisaruteludes. Me oleme üks aktiivsemaid osalisi sektori edasiviimisel ja modaalsete nihke soodustamisel, seisame hea selle eest, et arengukavadesse leiaksid tee meetmed, kuidas viia raudtee infrastruktuur vastavusse tänapäeva tööstuspiirkondade vajadustega.

Et tuua senini maanteel liikunud kaupad üha enam raudteele, pakub Operail multimodaalse kaubaveo teenust, kus korraldame kliendi jaoks lisaks raudteeveole ka kauba transpordi raudteeni. Eesmärk on, et kaup liiguks võimalikult pika maa raudteel ja nii vähe kui võimalik maanteel.

Üleüldine veomahtude langus avaldas mõju 2023. aastal ka multimodaalsete vedude mahtudele. Oleme toonud maanteedelt raudteele kokku 7 190 konteinerit (2022: 10 144), mis on 29,1% vähem kui eelneval aastal (2022: kasv 29,7%) – see tähendab üle 14 000 veoauto toomise maanteelt raudteele. 2024. aastal plaanime jätkata multimodaalse veo teenuse arendamist, et parendada konkurentsivõimet maanteevedudega ja meelitada täiendavalt kaupad raudteele.

Meie eesmärk on igasuguse õhusaastet tekitava heite vähendamine. See tähendab elektrienergiaks võimalikult suures osas taastuvenergia allikatest pärineva elektri kasutamist, uute tehnoloogiate kasutamist veduritel ning vedude ja tugiprotsesside energiatõhususe ja üldise efektiivsuse tõstmist. Paraku ei ole mahtude languse juures olnud võimalik proportsionaalselt vähendada kütuse tarbimist, sest kaubamahu vähenemine on toonud kaasa manöövr tööde suurema osakaalu sõitudest, manöövr tööde on aga kütusekulukamad.

	2023	2022	2021
Rohelise e. taastuvatest allikatest pärineva energia osakaal Operaili tarbitavas elektrienergiast	82%	91%	87%
CO ₂ ekvivalent netotonnkilomeetri kohta	24	18	14

Viimastel aastatel oleme tegelenud mitme uue projektiga, mille eesmärk on süsinikujalajälje vähendamine: Operaili autopargi uuendamine, varasemalt diisliga toimunud vedurite talvise soojendamise jaoks elektriliste ühenduste väljaehitamine. 2023. aasta jooksul varustasime 5 vedurit uue soojendamissüsteemiga ning rajasime elektriühendusi 4 tegutsemiskohas. Projektid jätkuvad ka 2024. aastal.

Osaks keskkonnasõbralike teenuste arendamisest on ka töö digitaliseerimine, paberivaba majandamine. 2021. aasta kevadel alustas Operail üleminekut ühtsele digitaalsele kaubaveo infosüsteemile. 2022. aastal viisime infosüsteemi üle kogu rongide planeerimise ja liikumise protsessi. 2023. aastal hakkasime kasutama infosüsteemi tööaja planeerimiseks ja jälgimiseks ning manöövr tööde haldamiseks.

Infosüsteem digitaliseeris mitmed senini veel paberil toimunud protsessid ning seega oluliselt vähendas paberdokumentide kasutamist, tuues kaasa positiivse mõju keskkonnale. Eesmärk on liikuda RailCube'i arendamisega edasi kuni sinnamaani, kus kõik Operaili vajadused on kaetud ilma paberiteta.

2023. aastal loobusime paberkandjal siselehe trükkimisest, asendades selle virtuaalartiklitega ja laiendades ligipääsu virtuaalsetele keskkondadele ka nendele töötajatele, kes ei tööta arvutiga. Iga kuu ilmuvad siseveebi artiklite rubriigis põhjalikud lood meie inimestest, tööprojektidest ja raudteevaldkonnast. Kuigi varasemal siselehe trükkimisel kasutati taaskasutatud kiust katmata paberit, leidsime võimaluse vähendada selle mõju veelgi.

Sotsiaalne vastutus

Töö- ja raudteeohutus

Meile on olulised nii inimeste, kaupade ja keskkonna ohutus raudteel kui ka turvaline ja tervislik töökoht Operailis.

Raudteeohutuse valdkonnas ei toimunud 2023. aastal Operaili tõttu ühtegi tõsist õnnetusjuhtumit või õnnetusjuhtumit Raudteeseaduse tähenduses.

Raporteeritud intsidentide kogumäär on kasvanud tingituna vähenenud kaubavedudest.

Raporteeritavaid juhtumeid oli 2023 aastal vähem kui 2022 aastal. Kuivõrd 2023 aastal olid kaubamahud oluliselt vähenenud (läbitud kilomeetreid enam kui kaks korda vähem võrrelduna 2022 aastaga) kajastub indeksi väärtus suuremana.

	2023	2022
Tehniliste juhtumite arv (vastavalt ESG metoodikale)	13	28
Raporteeritud intsidentide kogumäär (TRIR)	2,33	1,92

2023. aastal ei olnud ühtegi õnnetusjuhtumitest (NAR) või mitteõnnetusjuhtumitest (NARs) põhjustatud leket (2022: NAR 0, NARs 6).

Raudteeohutuse tagamiseks rakendame tehnilisi ja ohutuskultuurilisi meetmeid. Liiklusohutus algab töötajate ettevalmistusest. Selleks on paigas kutsenõuded, mille olemasolu kontrollimiseks korraldame regulaarseid eksamineerimisi, töötajate teadmiste ja oskuste värskendamiseks ja edasi arendamiseks korraldame aga regulaarselt koolitusi.

2023. aastaks seati 10 ohutusalast eesmärki, millest 3 eesmärki ei täitunud (1 tööõnnetus, 1 keelavast signaalist möödasõit, 1 kokkupõrge muu raudteeveeremiga või muu ehitisega). Eesmärkide täitmiseks planeeriti 62 erinevat tegevust kolmes kategoorias (töökeskkonna ohutus, liiklusohutus ning üldised tegevused ohutuskultuuri tõstmiseks). Nendest 62 tegevusest viidi lõpuni 87%, töös olevaid ning ootel olevaid tegevusi oli mõlemal 3,2%, osaliselt ellu viidud tegevusi oli 4,8% ning tühistati 1 tegevuse elluviimine (1,6%).

Veduris on paigas tehnilised süsteemid, mis tuvastavad võimalikud ohuolukorrad (nt vedurijuhi väsimus või tulekustutussüsteem) ning iseaktiveeruvad automaatsed abimeetmed. Sisse on seatud sõiduvõtete pardasalvestid, mis võimaldavad hinnata sõiduvõtete nõuetekohasust, abistada toimunud ohuolukordade hindamist ning kasutada seda teadmist töötajate koolitamisel tulevaste analoogsete juhtumite ennetamiseks. 2023. aastal teostati 3518 pardasalvestite kontrolli, moodustades ligi 69% kõikidest sõitudest. Kontrollide raames tuvastati kõrvalekaldeid (sh tehnilised rikked) 70 korral (ligi 2% kontrollitud sõitudest). Veduri juhtimisvõtete vigade osakaal kontrollitud sõitudest on alla 1%.

Keskkonnareostuse takistamiseks oleme uuendanud olemasolevaid reostustõrjevahendeid ning nende sisu standardiseerinud selliselt, et igas kohas oleks olemas sama kompleksuse ja ülesehitusega varustus, mis aitab kiiremlt ja efektiivsemalt lahendada võimalikke reostusjuhtumeid. Selle protsessi käigus oleme koostöös Eesti Raudteega loomas ühist reostustõrjevahendite kaardistust, et hädaolukorras oleks vajadusel kõigil võimalik vahenditele ligi pääseda.

Parimate praktikate omandamiseks raudteesektoris oleme jätkanud koostööd teiste raudtee-ettevõtetega, kellega regulaarselt kohtume ohutusteemadel, vahetame kogemusi ja jagame rakendatud meetmete infot.

Operail osaleb regulaarselt õppustel koostöös kiirabi ja päästjatega. Õppeharjutuste peamine eesmärk on harjutada masskannatanutega toimunud õnnetusele reageerimist ja kannatanute aitamist, aga ka läbi õppuste kommunikeerimise ohutuse alase teadlikusse tõstmine nii enda töötajate kui ka avalikkuse seas. 2023. aastal osalesime kahel õppusel – CREVEX2023 ning Pääsküla Ekspress.

Ettevõttest väljapoole ulatava panuse raudteeohutusse andsid ka Operaili kümme vabatahtlikku ohutussaadikut, kes käisid Eesti koolides, lasteaedades ja lasteüritustel tutvustamas raudteeohutust. 2023. aastal koolitasime kokku 370 last.

Tööohutuse osas rakendame järjepidevalt riskianalüüside teostamist, regulaarset töötajatega tagasisidestamist ning jooksvaid töökeskkonna ülevaatuseid. Näiteks toimuvad kvartaalsed töökeskkonna nõukogu kohtumised ja igakuised töökohtade ülevaated (alates tööruumist kuni isikukaitsevahendite ja tööriieteni) ohutuse alaste riskide tuvastamiseks ning nende koheseks maandamiseks. Ohutuskultuuri tõstmiseks organisatsioonis toimuvad kõigile töötajatele mõeldud kvartaalsed virtuaalsed koosolekud, kus antakse õpetlik ülevaade toimunud ohutusjuhtumitest ja meenutatakse ohutusreegleid.

2023. aastal toimus Operailis 1 tööõnnetus (2022: 3). Kaotatud ajaga tööõnnetuste suhtarv LTIFR oli 2023. aastal 2,1 (2022: 2,46). Tööõnnetusi oli 2 võrra vähem võrrelduna 2022. aastaga ning kaotatud tööpäevi õnnetuste tagajärjel oli 2023. aastal 1 (2022: 130).

Nii olemasolevate tööprotsesside kui ka tehniliste lahenduste muudatuste korral oleme juurutanud muudatuste olulisuse hindamise protsessi, mis võimaldab meil võimalikke riske tuvastada planeerimise etapis ning neid ennetavalt maandada.

2023. aastal standardiseerisime juhtumite juurdluse protsessi ning alustasime juhtumite järgsete operatiivnõupidamiste läbiviimise praktika ümberdisainimist (jätkub 2024).

Töötajate heaolu ja areng

Operail annab tööd Eesti infrastruktuuri ja julgeoleku seisukohast väga olulise spetsiifilise väljaõppega inimestele. Raudteealane ekspertiis Eestis paikneb pea täies mahus raudtee-ettevõtetes kohapeal, mitte nt kõrg- ega kutsekoolides. Oma töötajad koolitavad raudtee-ettevõtted välja ise. Operailis töötavad keskmiselt 20-aastase kogemusega eksperdid, kelle teadmised on hinnas kogu 1520 mm raudteel.

Operail on tööandjaks Eesti madalama elatustasemega piirkondades ja piirilähedastel aladel, mille elanikkond on valdavalt muukeelne: Ida-Virumaal, Tapal, Muugal ja Maardus, Valgas. Maksame kõigile töötajatele äärealadel samal ametikohal võrdset palka Tallinna-lähedaste alade töötajatega. Paneme rõhku oma töötajate kaasamise eestikeelsele info- ja suhtlusruumi, et parandada töötajate toimetulekut ja integratsiooni Eesti ühiskonnas. Vahendame venekeelsele töötajaskonnale ka ühiskondlikult olulist informatsiooni (nt koroonaviiruse ja Ukraina sõja teemadel) eestikeelsest informatsioonist.

Aastal 2023 kaasasime Eesti Keele Maja esindaja, et tutvustada riiklikke võimalusi eesti keele õppe toetamiseks. Alustasime ettevõttes eesti keele kohvikutega, kus muukeelsed töötajad saavad erinevatel teemadel suheldes harjutada oma eesti keele oskust.

Kuigi Operaili töötajaskonnast moodustasid 2023. aastal mehed 67% ja naised 33%, oli aasta lõpu seisuga juhtide seas naiste osakaal 37,5%.

Töötajate arendamine on Operaili jaoks oluline, laiapinnalise koolitusprogrammi tagamiseks töötab Operailis eraldi koolitusjuht. Arvestame töötajate erinevaid koolitusvajadusi ning lähtume sellest, et motiveerivat arengut on vaja pakkuda pea neljale põlvkonnale.

Aastal 2023 keskendusid juhtide koolitused muutuste juhtimisele töötajate psühholoogilisest vaatenurgast. Muutuste juhtimine on oluline ja hädavajalik meie ettevõtte tuleviku seisukohalt. Loengusari pakkus tuge juhtidele ning toetas nii nende kui ka põhitöötajate arengut muutuste perioodil.

Viisime läbi küberhügieeni koolituse, milles osales 98% kontserni töötajatest. Koolituse eesmärk oli täiendada töötajate teadmisi ohtudest ja turvalisest käitumisest internetis. See on oluline nii tööelus arvuti ja interneti kasutajatele kui ka eraelus, et tagada enda ja oma pere kaitse.

2024. aastal on koolitusvaldkonna põhisuunad Operailis juhtimine (sh muutuste- ja projektijuhtimine), digitaliseerimise alase teadlikkuse tõstmine (sh AI süsteemide tundmine) ning sisekoolituskultuuri edendamine.

Edendame töö- ja eraelu tasakaalu, pakkudes paindlikke töötingimusi. Nendel ametikohtadel, mis ei nõua kohapeal viibimist, võimaldame töötajatel teha osaliselt kaugtööd.

Kaks korda aastas toimub üle-ettevõtteline liikumiskuu, mille eesmärk on edendada töötajaskonna liikumismotivatsiooni ja -harjumust. Samuti pakume soovijatele võimalust osaleda Operaili meeskonna liikmena erinevatel spordivõistlustel.

Alates 2021. aastast korraldame igal sügisel ettevõttes Tervisenädala, mille raames on kõigil töötajatel võimalik osaleda mitmesugustel vaimse ja füüsilise tervise teemalistel loengutel. Loenguid kutsume läbi viima valdkonna eksperte – arste, teadlasi, füsioterapeute, treenereid, terapeute jms. Eesmärk on parandada ja hoida töötajate tervist läbi teadlikkuse ja motivatsiooni tõstmise.

Osaleme igal aastal heategevuslikes aktsioonides, mis toetavad raudteesektoriga seotud kultuuri- ja mäluasutusi. Näiteks korraldasime 2023. aastal kahel korral Lavassaare kitsarööpmelise raudtee muuseumis talgupäevad, kus aitasime muuseumil renoveerida vananenud raudteelõiku, et muuseumikülastajate sõidutamine ajaloolisel veeremil oleks ohutu.

Peame meeles oma töötajaid olulistel tähtpäevadel. Korraldame nii meeskondlikke kui ka üle-ettevõttelisi ühisüritusi. Tunnustame kord aastas staažikaid töötajaid, parimaid töötajaid ja töötajate omaalgatust.

2022. ja 2023. aasta jooksul oleme majandusliku olukorra tõttu koondanud üle poole kontserni senisest töötajaskonnast, mis on olnud suur väljakutse nii organisatsiooni kui ka töötajate vaatest. Operaili jaoks on oluline eetiline lähenemine koondamise protsessile ja inimeste toetamine üleminekul uuele karjääriteele. Koondamisprotsess on aus, avatud, empaatiline ja väärikas, selleks seame protsessi käigus esikohale koondatava töötaja huvid ja vajadused. Alustame koondamise protsessi kohtumisest töötajatega, kus selgitame olukorra põhjuseid ning pakume individuaalset nõustamist ja tuge.

Meie eesmärk oli aidata koondatavatel töötajatel leida uusi võimalusi ja väljavaateid oma karjääris. Kollektiivsete koondamiste puhul korraldame ettevõttes kohapeal kohtumised Töötukassa esindajatega, kes tutvustavad töötutele ja töövahetusele suunatud riiklikke teenuseid. Samuti suhtleme teiste samas valdkonnas tegutsevate ettevõtetega, et informeerida neid vabanenud tööjõust ning tutvustada võimalusi uute talentide värbamiseks. Jagame koondatavatele infot vabade töökohtade kohta ning pakume abi CV koostamisel ja karjäärinõustamisel.

Operail eetilise ja avatud ettevõtteks

Meie eesmärk on olla ausate ja seadusekuulekate töötajate ettevõtte, mis on avatud ja näoga ühiskonna poole, sh käituda eetiliselt, suhelda proaktiivselt huvigruppide ja laiema avalikkusega, olla läbipaistev kaasnevate riskide osas ning võtta kohalike probleemide lahendamisel vastutus kogukondades, kus tegutseme.

Meie juhtimispraktikad on ausad, õiglased ja vastutustundlikud. Tugineme oma äritegevuses kõrgetele eetilistele standarditele, tegutseme igapäevaselt heade ettevõtetavade kohaselt ning järgime alati kõiki kehtivaid seadusi ja määrusi. Ootame samade põhimõtete järgimist ka äripartneritelt ning oleme alati pannud rõhku partnerite taustakontrollile, kuid 2022. aastal liikusime veel sammu edasi ja lõime üle-ettevõtte standardiseeritud partnerite taustakontrolli protseduuri. 2023. aastal tegime tööd partnerite standardiseeritud taustakontrolli protseduuri täiendamiseks ja tõhustamiseks. Jätkame seda ka tuleneval aastal.

Nagu 2022. aastal, oli ka 2023. aastal Operaili pettuste, eetika- ja korruptsioonijuhtude arv null, samuti ei toimunud ühtegi olulise mõjuga seadustele ja regulatsioonidele mittevastavust.

2024. aastal plaanime pöörata suuremat tähelepanu eetika temaatikale. Aasta alguses sai valmis ettevõtte eetikakoodeks. Aasta jooksul viime läbi töötajatele koolitusi, sh tuletame meelde rikkumisest teavitamise võimalustest ja rikkumisest teavitaja õiguste kaitsest. Ootame jätkuvalt vihjeid korruptsioonikahtlustest läbi avalikult kättesaadava anonüümse vihjekanaliga meie kodulehel.

Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne

Üldkoosolek

2023. majandusaasta jooksul oli AS Operaili ainuaktsionäriks Eesti Vabariik, seega pole vajadust käsitleda käesolevas aruandes HÜT-i põhimõtte, milleks on tagada aktsionäride võrdne kohtlemine, järgimist.

Jätkuvalt kehtivad 2022. a kinnitatud omaniku ootused, mis on avaldatud Operaili kodulehel.

Ainuaktsionär uuendas 31.01.2023 ettevõtte põhikirja ja kutsus nõukogu esimehe kohalt tagasi Leon Jankelevitsh. 14.02.2023 valiti uueks nõukogu esimeheks Kaido Saar.

31.05.2023 tegi ainuaktsionär Eesti Vabariik, keda seaduse alusel esindas kliimaminister Kristen Michal, korraldise üldkoosoleku otsuse, millega kinnitas AS Operaili 2022. aasta majandusaasta aruande ja 2022. aasta puhaskahjumi kandmise jaotamata kasumisse. Lisaks kinnitati AS Operaili kontserni juhtimise ja aruandluse põhimõtted.

22.08.2023 kutsus ainuaktsionär tagasi AS Operaili nõukogu liikme Indrek Gailani ja nimetas nõukogu liikmeks Andres Lindemanni.

Nõukogu

2023. aastal osalesid AS Operaili nõukogu koosseisus järgmised isikud:

1. Leon Jankelevitsh alates 24.05.2020, nõukogu esimehena kuni 31.01.2023
2. Indrek Gailan alates 21.11.2019 kuni 22.08.2023
3. Kaido Saar alates 24.05.2020, alates 14.02.2023 nõukogu esimehena
4. Tarmo Porgand alates 24.05.2020
5. Siret Liivamägi alates 01.06.2020
6. Andres Lindemann alates 22.08.2023

Nõukogu pädevus tuleneb äriühingu põhikirjast: nõukogu teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle, osaleb kontserni tegevuse planeerimisel ja juhtimise korraldamisel ning otsustab igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute tegemise. Nõukogu tegutseb iseseisvalt ning kontserni ja aktsionäri huvides.

2023. aastal toimus 17 nõukogu koosolekut ja võeti vastu 10 otsust koosolekut kokku kutsumata. Kokku tegi nõukogu 2023. aastal 43 otsust.

Nõukogu liikmed järgisid huvide konflikti vältimise korda.

Nõukogu organitest on alates 20.02.2013 moodustanud kolmeliikmeline auditikomitee, mille ülesandeks on panustada nõukogu nõustamise järelevalve teostamisega seotud küsimustes, sh riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusus, raamatupidamise aastaaruande ja audiitorkontrolli protsess, vandeaudiitori sõltumatus ja tegevuse vastavus nõuetele.

Auditikomitee liikmeteks olid 2023. aastal Erik Štarkov (esimees), Indrek Gailan, tema lahkumise järel Andres Lindemann, Leon Jankelevitsh (kuni 31.01.2023) ja Kaido Saar.

Ainuaktsionär on vastavalt nimetamiskomitee ettepanekule kehtestanud nõukogu liikmete ja nõukogu esimehe tasu. Lisaks makstakse täiendavat tasu auditikomitee liikmeteks olevatele nõukogu liikmetele auditikomitee koosolekul osalemisel eest. Auditikomitee esimehe tasu on määratud vastavalt poolte kokkuleppele.

Juhatus

Juhatus esindab ja juhib aktsiaseltsi igapäevast majandustegevust iseseisvalt kooskõlas seaduste ja põhikirja nõuetega. Juhatus võtab vastu aktsiaseltsi tegevusega seotud otsuseid ja teostab iseseisvalt kõiki tehinguid, mis ei ole seadusest või põhikirjast tulenevalt üldkoosoleku või nõukogu pädevuses. Juhatusel liikmete õigused, kohustused ja vastutus on kirjeldatud juhatusel liikmetega sõlmitud lepingutes.

AS Operaili nõukogu 18.12.2023 otsusega kutsuti tagasi juhatusel esimees Raul Toomsalu ja ainsaks juhatusel liikmeks jäi Merle Kurvits.

Juhatus järgis hea ühingujuhtimise tava nõudeid, arvestades seejuures erisusi, mis tulenevad asjaolust, et AS Operail on riigi äriühing, millele kehtivad Riigivaraseaduses sätestatud erisused.

Tütarettevõtted

AS Operaili ainuaktsionäri 13.05.2021 otsusega nr 1.1-5/21-026 asutati AS Operaili 100% tütarühingud Operail Repairs OÜ ja Operail Holding OÜ. Sama otsusega võõrandati täies ulatuses Operail Holding OÜ-le seni AS Operailile kuulunud osalused tütarühingutes (Operail Repairs OÜ, AS Operail Leasing, Operail Finland Oy ja Operail Leasing Finland Oy). Seega on AS Operailil osalus (100%) OÜ-s Operail Holding, millele omakorda kuuluvad 100% osalused AS Operail Leasingus, Operail Leasing Finland Oy-s ja Operail Repairs OÜ-s. Operail Finland Oy osaluse võõrandas Operail Holding OÜ 14.02.2023.

Operail Holding OÜ

Operail Holding OÜ asutati 20.05.2021. Juhatusel liikmeteks on AS Operaili juhatusel liikmed, nõukogu ei ole. Selle tütarettevõtte ülesandeks on teiste tütarettevõtete aktsiate ja osade hoidmine. Kuna Raul Toomsalu lahkus 18.12.2023 kontserni kõigi äriühingute juhatusel, on sealt edasi osaühingu ainus juhatusel liige Merle Kurvits.

Osaühingul on alates 09.08.2021 üks osa nimiväärtusega 3000 eurot, mis kuulub AS Operailile.

AS Operail Leasing

Eelnevalt asutatud äriühing, mille aktsiad kuulusid esmalt AS-ile Operail. Aktsiaseltsi nõukogu esimeheks oli kuni 18.12.2023 AS Operail juhatusel esimees Raul Toomsalu ja nõukogu liikmeteks Kaido Saar ja Valentin Pallase, alates 19.12.2023 valiti uueks nõukogu esimeheks Kaido Saar ja liikmeks Tarmo Porgand. AS Operail Leasing juhatusel liikmed olid aruandeaastal Merle Kurvits ja Tuuli Mizer.

Aktsiaseltsil on alates 09.07.2021 25 500 aktsiat, nimiväärtusega 1 euro, mis kuuluvad Operail Holding OÜ-le.

Operail Repairs OÜ

Operail Repairs OÜ asutati 21.05.2021. Asutamise eesmärgiks oli kontserni struktuuri korrastamiseks kontserni veeremi remondi- ja arendustööde konsolideerimine eraldi äriühingusse. Juhatusel liikmeks oli kuni 18.12.2023 Raul Toomsalu. Pärast seda on juhatusel liige Merle Kurvits. Nõukogu ei ole.

Osaühingul on alates 02.08.2021 üks osa nimiväärtusega 3000 eurot, mis kuulub Operail Holding OÜ-le.

Operail Leasing Finland Oy

Juhatusel liige oli kuni 18.12.2023 Tuuli Mizer, asendusliige Raul Toomsalu. Kuna Raul Toomsalu lahkus kontsernist 18.12.2023, nimetati juhatusel liikmeks Merle Kurvits ja asendusliikmeks Tuuli Mizer. Vastavalt Soome Vabariigi õigusaktile peab juhatusel, kuhu kuulub alla kolme liikme, olema nimetatud asendusliige.

Osaühingul on 10 000 osa nimiväärtusega 0,25 eurot, mis kõik kuuluvad Operail Holding OÜ-le.

Operail Finland Oy

03.01.2023 andis ainuaktsionär nõusoleku võõrandada Operail Holding OÜ tütarühingu Operail Finland Oy 100% osalus North Rail Holding Oy-le. Vastav leping sõlmiti 14.02.2023.

Tasud ja hüvitised

Aktsiaseltsi juhatuse liikmete tasud ja hüvitised sisalduvad juhatuse liikmetega sõlmitud lepingutes, mis on nõukogu poolt läbi arutatud ja kinnitatud. Lahkumishüvitist makstakse juhatuse liikmele vaid juhul, kui ta kutsutakse tagasi nõukogu poolt enne tema ametiaja lõppu ning talle makstav hüvitis ei või ületada juhatuse liikme kolme kuu tasu. Juhatuse liikmele ei maksta lahkumishüvitist, kui ta kutsutakse juhatusest tagasi mõjuval põhjusel, nt kui ta on rikkunud seadust, põhikirja või juhatuse liikme lepingut või pole täitnud oma kohustusi.

Juhatuse liikmele täiendava tasu määramisel peab nõukogu lähtuma äriühingu finantsnäitajatest, arvestades juhatuse liikme töö tulemuslikkust ning isiklikku panust aktsionäri püstitatud finants- ja tegevuseesmärkide saavutamisse. Majandusaasta jooksul makstava täiendava tasu suurus kokku ei või ületada juhatuse liikmele makstud nelja kuu tasu.

30.05.2023 kinnitas AS Operaili nõukogu juhatuse tulemustasu 2022. a tulemuste eest.

Huvide konflikti vältimine

2023. aastal tehti lisaks kontserni sisetehingutele tehinguid juhatuse liikmega seotud isikute ja äriühingu vahel ([vt Lisa 17](#)).

Juhatuse liikmed ei tegutsenud ettevõtluses äriühinguga samal tegevusalal ega tegele muude tööülesannetega juhatuse liikme kohustuste täitmise kõrvalt, mis rikuks HÜT-i punkti 2.3.3.

Sisekontroll ei tuvastanud ühtegi juhtumit, mil äriühingu juhatuse liikmed või töötajad oleks nõudnud või võtnud isiklikul eesmärgil kolmandatelt isikutelt seoses oma tööga vastu raha ega teisi hüvesid või teinud kolmandatele isikutele õigusvastaseid või põhjendamatuid soodustusi äriühingu nimel. Selle tagamiseks on aktsiaseltsi juhatus kinnitanud 16.03.2020 otsusega nr 1-2.3/14 dokumendi „Huvide konflikti vältimise kord“.

Teabe avaldamine

AS Operail avaldab oma veebilehel informatsiooni aktsionäri, nõukogu ja juhatuse koosseisu kohta. Lisaks sellele avaldatakse veebilehel äriühingu põhikiri, majandusaasta aruanded, vahearuanded (3, 6 ja 9 kuud) ja andmed audiitori kohta. Täiendavalt avaldatakse Riigivaraseaduses sätestatud teavet.

Finantsaruandlus

AS Operail koostab finantsaruandeid vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	31.12.2023	31.12.2022
VARAD			
Põhivara			
Materiaalne põhivara	3	19 833	19 666
Kasutusõiguse varad	3,15	7 265	28 620
Immateriaalne põhivara	3	0	314
Põhivara kokku		27 099	48 599
Käibevara			
Varud	4	3 478	4 037
Muud nõuded	2,5	5 438	508
Nõuded ostjate vastu	2,5	1 627	3 678
Raha ja rahalähendid	2	23 249	21 482
Müügiootel varad	20	6 277	74 851
Käibevara kokku		40 070	104 555
VARAD KOKKU		67 169	153 155
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED			
Omakapital			
Aksiakapital	6	24 476	24 476
Ülekurss	6	17 256	17 256
Kohustuslik reservkapital	6	391	391
Muud reservid	6	1	1
Jaotamata kasum	14	-8 785	10 379
Omakapital kokku		33 340	52 503
Pikaajalised kohustised			
Võlad tarnijatele ja muud pikaajalised kohustised	9	0	177
Rendikohustised	2,7,15	10 145	30 110
Eraldised	8	550	448
Pikaajalised kohustised kokku		10 695	30 735
Lühiajalised kohustised			
Võlad tarnijatele ja muud lühiajalised kohustised	9	16 802	5 172
Lepingulised kohustised	9	33	7 838
Rendikohustised	2,7,15	756	2 354
Eraldised	8	1 249	527
Müügiootel varadega seotud kohustised	20	4 294	54 026
Lühiajalised kohustised kokku		23 134	69 917
KOHUSTISED KOKKU		33 829	100 652
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED KOKKU		67 169	153 155

Aastaaruande [Lisad](#) lehekülgedel 24-59 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2023	2022
JÄTKUVAD TEGEVUSVALDKONNAD			
Tulu kliendilepingutest	10	20 716	36 852
Muud äritulud	10	2 416	934
Äritulud kokku		23 132	37 786
Kaubad, materjal ja teenused	11	10 522	22 844
Mitmesugused tegevuskulud	11	2 506	3 187
Tööjõukulud	12	10 750	15 042
Põhivara kulum ja väärtuse langus	3	3 887	6 398
Muud ärikulud		471	100
Ärikulud kokku		28 136	47 571
ÄRIKASUM/-KAHJUM		-5 004	-9 785
Finantstulud ja -kulud	13	294	-288
KASUM/-KAHJUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST		-4 710	-10 073
Tulumaks	14	0	0
ARUANDEAASTA KAHJUM JÄTKUVATEST TEGEVUSVALDKONDADEST		-4 710	-10 073
Aruandeaasta kahjum lõpetatud äritegevusest	20	-14 453	-5 670
ARUANDEAASTA KOONDKAHJUM KOKKU		-19 163	-15 743

Aastaaruande [Lisad](#) lehekülgedel 24-59 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Aksia- kapital	Ülekurss	Kohustuslik reserv- kapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2021	6	24 476	17 256	389	1	26 124	68 246
Aruandeperioodi koondkahjum		0	0	0	0	-15 743	-15 743
Kohustuslik reservkapital		0	0	2	0	-2	0
Saldo seisuga 31.12.2022	6	24 476	17 256	391	1	10 379	52 503
Aruandeperioodi koondkahjum		0	0	0	0	-19 163	-19 163
Kohustuslik reservkapital		0	0	0	0	0	0
Saldo seisuga 31.12.2023	6	24 476	17 256	391	1	-8 784	33 340

Aastaaruande [Lisad](#) lehekülgedel 24-59 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2023	2022
Rahavood äritegevusest			
Aruandeaasta puhaskasum		-19 163	-15 743
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	3	4 203	23 833
Finantstulu/-kulu	13	14 629	1 545
Tulumaks	14	-16	86
Kasum (kahjum) põhivara müügist	3	-1 092	-1 075
Töövõimekaotuse hüvitiste reservi ja muude eraldiste korrigeerimised	8	824	-94
Muud korrigeerimised		-769	182
Kokku korrigeerimised		17 780	24 476
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	5	2 135	1 474
Varude muutus	4	559	495
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	9, 20	-2 739	893
Laekunud intressid	13	482	1
Kokku rahavood äritegevusest		-948	11 595
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	3	-797	-2 198
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist		38 666	6 674
Laekunud finantsinvesteeringute müügist		119	0
Kokku rahavood investeerimistegevusest		37 988	4 476
Rahavood finantseerimistegevusest			
Antud laenud		-8 830	0
Antud laenude tagasimaksed		4 300	0
Saadud laenude tagasimaksed	7	0	-2 037
Rendilepingute põhiosamaksed	7	-29 809	-6 933
Makstud tulumaks		16	-86
Makstud intressid	13	-948	-1 583
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-35 271	-10 640
Kokku rahavood		1 770	5 431
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	2	21 482	16 056
Raha ja rahalähendite muutus		1 770	5 431
Valuutakursside muutuste mõju	13	-3	-5
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	2	23 249	21 482

Tabelis esitletud rahavood sisaldavad nii jätkuvaid kui ka lõpetatud tegevusvaldkondasid.

Aastaruande [Lisad](#) lehekülgedel 24-59 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Üldine informatsioon

AS Operail on 14.01.2009 asutatud äriühing registreeritud aadressiga Metalli 3, Tallinn. Kontserni põhitegevusalad on raudteetranspordi korraldamine ning raudteeveeremi rent, remont ja hooldus. Alates 2017. aasta juunist kuulus AS Operaili kontserni tütarettevõtte Eestis AS Operail Leasing ning Soomes tütarettevõtted Operail Leasing Finland Oy ja alates 2019. aasta juulist Operail Finland Oy. 20.05.2021 lisandus kontserni kaks uut osaühingut: Operail Holding OÜ ja Operail Repairs OÜ.

01.07.2021 toimus kontserni struktuuris muudatus, mille käigus muudeti kontsern kahetasandiliseks. Operail Holding OÜ koosseisu kuulusid tütarettevõtted AS Operail Leasing ja Operail Repairs OÜ Eestis ning tütarettevõtted Operail Leasing Finland Oy ja Operail Finland Oy Soomes. AS Operail on Operail Holding OÜ emaettevõtte.

14.02.2023 müüdi Operail Finland Oy välisinvestorile.

Juhatus allkirjastas 31.12.2023 lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaaruande 19.04.2024. Vastavalt äriseadustikule kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne aktsionäride üldkoosolekul.

Lisa 1. Raamatupidamise arvestuspõhimõtted

Lisa 1.1. Arvestusmeetodid ja hindamisalused

Kontserni 2023. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS – International Financial Reporting Standards), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (edaspidi „IFRS EL“). Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud soetusmaksumuse meetodil, välja arvatud teatud finantskohustised, sh. tuletisinstrumendid, mida kajastatakse õiglasel väärtusel. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, ümardatuna tuhandeteni, mis on kontserni arvestusvaluuta ja esitlusvaluuta.

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 01.01.2023 algaval aruandeaastal, ei ole olulist mõju kontsernile.

Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegsalt rakendatud standardid

Järgmised uued ja muudetud standardid kohalduvad pärast 1. jaanuari 2024 algavatele aruandeperioodidele ja lubatud on varasem rakendamine. Kontsern ei ole ühtki neist uutest ja muudetud standarditest ennetähtaegselt kasutusele võtnud ja tema hinnangul ei avalda need jõustudes kontserni konsolideeritud raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standard IAS 1 muudatused: „Kohustuste liigitamine lühi- või pikaajaliseks”

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem.

Need muudatused selgitavad, et kohustused liigitatakse kas lühi- või pikaajalisteks, olenevalt aruandeperioodi lõpus eksisteerivatest õigustest. Kohustused on pikaajalised, kui ettevõtte on aruandeperioodi lõpus sisuline õigus lükata tasumine edasi vähemalt kaheistkümnelt kuu võrra. Juhend ei nõua enam sellist tingimusteta õigust. 2022. aasta oktoobri muudatus kehtestas, et pärast aruandekuupäeva järgitavad laenukohustused ei mõjuta võlgade liigitamist lühi- või pikaajaliseks aruandekuupäeval. Juhkonna ootused, kas nad kasutavad hiljem arveldamise edasilükkamise õigust, ei mõjuta kohustuste klassifitseerimist. Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui tingimust rikutakse

aruandekuupäeval või enne seda, isegi kui laenuandja annab sellest tingimusest loobumise pärast aruandeperioodi lõppu. Seevastu laen liigitatakse pikaajaliseks, kui laenulepingut rikutakse alles pärast aruandekuupäeva. Lisaks täpsustavad muudatused võlgade klassifitseerimisnõudeid, mida ettevõtte võib arveldada selle konverteerimisel omakapitaliks. Arveldamine on määratletud kui kohustise kustutamine raha, muude majanduslikku kasu sisaldavate ressurssidega või ettevõtte enda omakapitaliinstrumentidega. Erand kehtib konverteeritavatele instrumentidele, mida võidakse konverteerida omakapitaliks, kuid ainult nende instrumentide puhul, mille konverteerimisoptsioon on klassifitseeritud omakapitaliinstrumentideks liitfinantsinstrumendi eraldi komponendina.

Kontserni hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontsernile:

- „Eritingimustega pikaajalised kohustised“ (IAS 1 muudatused);
- „Tarnijate rahastamise kokkulepped“ (IAS 7 ja IFRS 7 muudatused);
- „Rendikohustis müügi-tagasirenditehingutes“ (IFRS 16 muudatused);
- „Vahetatavuse puudumine“ (IAS 21 muudatused)

Lisa 1.2. Informatsiooni esitusviisi muutused

2023. aasta jooksul klassifitseeriti Operail Leasing Finland Oy lõpetatud tegevusvaldkonnaks. Antud aruande võrreldava perioodi finantsnäitajad on vastavalt korrigeeritud. Muudatused on kajastatud tagasiulatuvalt võrreldavas perioodis.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2022 kasumiaruanne 2023 maja.aasta- aruandes	2022 kasumiaruanne 2022 maj.aasta- aruandes	erinevus
JÄTKUVAD TEGEVUSVALDKONNAD			
Tulu kliendilepingutest	36 852	38 479	-1 627
Muud äritulud	934	1 440	-506
Äritulud kokku	37 786	39 919	-2 133
Kaubad, materjal ja teenused	22 844	22 890	46
Mitmesugused tegevuskulud	3 187	3 246	59
Tööjõukulud	15 042	15 042	0
Põhivara kulum ja väärtuse langus	6 398	7 699	1 301
Muud ärikulud	100	101	1
Ärikulud kokku	47 571	48 978	1 407
ÄRIKASUM/-KAHJUM	-9 785	-9 060	-726
Finantstulud ja -kulud	-288	-665	377
KASUM/-KAHJUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	-10 073	-9 725	-349
Tulumaks	0	-86	86
ARUANDEAASTA KAHJUM JÄTKUVATEST TEGEVUSVALDKONDADEST	-10 073	-9 811	-263
Aruandeaasta kahjum lõpetatud äritegevusest	-5 670	-5 933	263
ARUANDEAASTA KOONDKAHJUM KOKKU	-15 743	-15 743	0

Lisa 1.3. Olulised raamatupidamislikud hinnangud

Rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega kooskõlas oleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute andmist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid, kajastatud varasid ja kohustisi ning tulusid ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning mitmetele muudele faktidele, mis on asjakohased ning lähtuvad asjaoludest, mis kujundavad põhimõtted varade ja kohustiste väärtuste hindamiseks, mis ei tulene otseselt muudest allikatest. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle perioodiliselt. Raamatupidamislike hinnangute ülevaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil, kui see mõjutab üksnes antud perioodi, või nii antud kui tulevastel perioodidel (kui muutus mõjutab nii jooksvat kui ka tulevase perioodi).

Järgnevalt on kirjeldatud olulisemaid juhtkonnapoolseid hinnanguid, mis võivad avaldada mõju finantsaruannetele:

A) Põhivara kasuliku eluea määramine

Juhtkond on hinnanud materiaalse põhivara kasuliku eluiga. Selle hindamisel on lähtutud ajaloolisest kogemusest ning võetud arvesse varade kasutamise intensiivsust ja tulevikuväljavaateid. Kontserni peamiste põhivarade (vedurid, vedurimootorid, vagunid ja veeremi rattapaarid) komponentide eluiga on vahemikus 3 kuni 40 aastat. Kui kontserni põhivara kasulik eluiga oleks 10% pikem, siis oleks kulum väiksem 330 tuhat eurot ning kui kasulik eluiga oleks 10% lühem, oleks kulum suurem 404 tuhat eurot.

B) Põhivara kaetava väärtuse määramine

Kontsern on väärtuse languse indikatsioonide esinemisel viinud läbi põhivara kaetava väärtuse testid ning vajadusel põhivara alla hinnanud. Kui põhivara bilansiline jääkmaksumus on suurem kui selle vara kaetav väärtus või netorealiseerimisväärtus, hinnatakse bilansiline jääkmaksumus alla. Kui asjaolud muutuvad, võib kontsernil tekkida täiendavaid kahjumeid vara väärtuse langusest või võib olla vajalik tühistada kas osaliselt või täielikult varem kajastatud allahindlused.

Põhivara bilansiline jääkväärtus seisuga 31.12.2023 on 27 099 tuhat eurot (31.12.2022: 48 599 tuhat eurot). 2023. aastal hinnati immateriaalseid põhivarasid alla 254 tuhat eurot (2022: eurot). 2023. ei hinnatud materiaalse põhivara alla (2022: 13 256 tuhat eurot).

C) Müügioteel varadeks liigitamine ning õiglase väärtuse hindamine

Müügioteel varadeks liigitamise ning lõpetatud tegevusvaldkondade avalikustamise nõudeid käsitletakse punktis 1.5.

Juhtkond on otsustanud algatada viie TEM TMH veduri müügi protsessi. Juhtkonna hinnangul said kõik müügioteel varadeks liigitamise tingimused (Lisa 1.5) täidetud aruandeperioodi lõpus.

Õiglase väärtuse määramisel toetuti alternatiivsete vedurite müügipakkumustele. Müügioteel põhivarade õiglase väärtus 31.12.2023 seisuga on 6 miljonit eurot (bilansiline väärtus on 6 miljonit eurot). Müügioteel põhivarade õiglase väärtus 31.12.2022 seisuga oli 72 miljonit eurot (bilansiline väärtus oli 82 miljonit eurot). Õiglase väärtuse 1% langus tähendaks allahindlust summas 0,06 mln €.

Lisa 1.4. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Ettevõtte arvestus- ja esitusvaluutaks on euro, ent arveldustes kasutatakse ka teisi valuutasid – peamiselt USA dollarit ning Šveitsi franki.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on võetud aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. 31.12.2023 seisuga välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustised on ümberhinnatud eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga

valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasum ja kahjum on kajastatud koondkasumiaruandes vastava perioodi tuluna ja kuluna.

Lisa 1.5. Materiaalne põhivara ja kasutusõiguse vara

Materiaalse põhivarana käsitletakse materiaalsel vara, mida kasutatakse teenuste osutamiseks, rendile andmiseks või halduseesmärkidel ja mida kasutatakse üle 1 aasta.

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest põhivara kasutuselevõtuga otseselt seotud väljaminekutest. Soetusmaksumusest on lahutatud kulum ja allahindluse summad. Kasutusõiguse vara kajastamise osas vaata täpsemalt 1.12.

Materiaalne põhivara on jaotatud järgmistesse gruppidesse:

- Maa, ehitised ja rajatised – maa, hooned, rajatised, raudtee.
- Masinad ja seadmed – veerem, autod, arvutustehnika, seadmed.
- Muu inventar ja sisseseade – tööriistad, kontoritehnika, mööbel.
- Lõpetamata ehitus.

Põhivara objekti olulised erineva elueaga komponendid võetakse arvele eraldi objektidena. Lõpetamata ehitusena käsitletakse kontserni raamatupidamises kajastatud materiaalse põhivara objektide täiendamiseks ja uute rajamiseks tehtavaid kulutusi kuni objektide kasutusvalmis saamiseni.

Põhivara parendustega seotud kulutused, mida on võimalik usaldusväärselt mõõta ja mis osalevad tulude tekkimisel järgnevatel perioodidel, kuuluvad kapitaliseerimisele. Parendustega seotud kulutuste võrra suurendatakse vara soetusmaksumust või kajastatakse parendus eraldi varaobjektina. Vajadusel muudetakse vara kasulikuks tööga. Kui materiaalse põhivara objekti valmistamist finantseeritakse laenu või mõne muu võlainstrumendiga, siis kapitaliseeritakse sellega seotud laenukulutused valmistatava objekti soetusmaksumusse.

Põhivarade kasulik eluiga

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil. Amortisatsiooni arvestatakse lähtuvalt põhivara kasulikust elueast. Põhivaraobjektide kasulikud eluead on järgmised:

Põhivara grupid	Aastad
Ehitised ja rajatised	
Hooned	15-50
Raudtee	10-50
Rajatised	5-40
Masinad ja seadmed	
Masinad ja seadmed	3-40
Autod	4-12
Muu inventar ja sisseseade	
Kontori- ja arvutustehnika, inventar ja tööriistad	3-20

Maad ei amortiseerita. Põhivara parendusi amortiseeritakse samas tempos, milles sama klassi põhivaragi. Põhivara amortisatsioonimeetodid, kasulikud eluead ja lõppväärtused vaadatakse üle igal aastal.

Materiaalse põhivara kasulikud eluead vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpus põhivara aastainventuuri käigus ning korrigeeritakse vajadusel põhivarade eluigasid edasiulatuvalt. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt kehtestatust, muudetakse vara järelejäänud kasulikkude eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Lisa 1.6. Müügioteel varad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad

Põhivara tuleb liigitada müügiks hoitavaks, kui selle bilansiline jääkmaksumus kaetakse peamiselt müügitehingu mitte jätkuva kasutuse läbi. Ühe tehingu raames müüdavad varad ja nendega seotud kohustised moodustavad müügrupi. Põhivara ei amortiseerita, kui see on liigitatud müügiks hoitavaks või on osa müügrupist, mis on liigitatud müügiks hoitavaks. Vastavalt IFRS 5 standardile peavad müügiks hoitavaks liigitamiseks olema täidetud kõik järgnevad tingimused:

- Vara on saadaval koheseks müügiks.
- Juhtkond peab olema seotud vara müümise plaaniga.
- Plaani teostamiseks on alustatud aktiivse tegevusprogrammiga.
- Vara pakutakse hinnaga, mis on mõistlikus vahekorras turustatava vara õiglase väärtusega.
- Müük peab olema lõpuni viidud ühe aasta jooksul alates liigitamisest.
- Muudatused plaanis või plaani katkestamine on ebatõenäolised.

Vahetult enne vara või müügrupi esmast liigitamist müügiks hoitavaks hinnatakse vara või müügrupi bilansilised jääkmaksumused kooskõlas rakendatavate IFRS-idega. Müügiks hoitavat vara hinnatakse madalaima bilansilise jääkmaksumuse ja õiglase väärtuse alusel, millest on maha arvatud müügikulutused. Tulu kajastatakse igast hilisemast vara õiglase väärtuse, millest on maha arvatud müügikulutused, tõusust, aga mitte rohkem kui seda on kumulatiivne kahjum vara väärtuse langusest.

Lõpetatud tegevusvaldkonnana kajastatakse majandusüksuse komponent, mis on realiseeritud või liigitatud müügiks hoitavaks ja esindab eraldi olulist äritegevusvaldkonda või äritegevuste geograafilist piirkonda ning on osa eraldiseisvast koordineeritud plaanist realiseerida üksik oluline äritegevusvaldkond või äritegevuste geograafiline piirkond.

Kasumiaruandes avalikustatakse lõpetatud tegevusvaldkondade kasum/kahjum eraldi ühe summana. Lisaks esitatakse kasumiaruandes või lisades lõpetatud tegevusvaldkondade müügitulud, kulud, maksueelne kasum, tulumaksukulu, kasum/kahjum ning kasum/kahjum õiglase väärtuse põhjal, millest on maha arvatud müügikulutused. Lõpetatud tegevusvaldkondade netorahavood esitatakse rahavoogude aruandes või lisades äritegevuse, investeerimistegevuse ning finantseerimistegevuste lõikes. Tulude, kulude ning netorahavoogude info esitatakse ka võrdlusperioodi kohta. Kontsernisisised tehingud lõpetatava ja jätkuvate tegevusvaldkondade vahel elimineeritakse vastavalt sellele, kas tehingud jätkuvate ja lõpetatava tegevusvaldkonna vahel jätkuvad ka pärast müügitehingut.

Lisa 1.7. Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb kõigist ostuga seotud kuludest ja muudest otsestest väljaminekutest, millele varud ei oleks praeguses asukohas ja olukorras. Varude arvestamisel kasutatakse FIFO meetodit. Neto realiseerimisväärtus on toote hinnanguline müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmisolekuks viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Lisa 1.8. Raha ja rahalähendid

Raha ja raha lähenditena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke ja tähtajalistel hoiustel deponeeritud rahalisi vahendeid.

Lisa 1.9. Finantsinstrumendid

Finantsvarad

Kontsern klassifitseerib finantsvarad järgmistesse mõõtmiskategooriatesse:

- Need, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande.
- Need, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Klassifitseerimine sõltub kontserni ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal kontsern võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja kontsern annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved.

Mõõtmine

Finantsvara (välja arvatud juhul, kui on tegemist nõudega ostja vastu, mille puudub oluline rahastamiskomponent ja mida algselt mõõdetakse tehinguhinnas) mõõdetakse esmalt õiglasel väärtuses, ja kui on tegemist varaga, mida ei kajastata õiglasel väärtuses muutustega läbi koondkasumiaruande, lisanduvad sellele tehingukulud, mis on otseselt seotud vara soetamisega.

Võlainstrumendid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub kontserni ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest.

Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumusest arvatakse maha väärtuse langusest tekkinud kahjum.

Intressitulu, välisvaluuta kasumid ja kahjumid ning väärtuse langus kajastatakse koondkasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasumeid või kahjumeid kajastatakse koondkasumiaruandes.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, saadud laenud, viitvõlad ja muud võlad) võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses, mille hulka kuuluvad tehingutasud. Edaspidi hinnatakse finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas

summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestus toimub sisemise intressimäära meetodil.

Pikaajaliste kohustistena on bilansis kajastatud kohustised, mille maksetähtaeg on hilisem kui üks aasta peale bilansikuupäeva. Ülejäänud kohustised on kajastatud lühiajalistena. Tarnijatele tasumata arved on kajastatud soetusmaksumuses. Viitvõlgadena on kajastatud lepingu või mõne muu alusdokumendi alusel tekkepõhiselt arvestatud võlad, mis tasutakse järgmisel perioodil.

Lisa 1.10. Vara väärtuse langus

Finantsvarad

Väärtuse languse kahjumi kajastamise mudelit rakendatakse korrigeeritud soetusmaksumuses finantsvarade suhtes. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad koosnevad nõuetest

ostjate vastu, muudest nõuetest, sularahast ja raha lähenditest. Oodatavad krediidikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediidikahjumid.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse:

- Erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi.
- Raha ajaväärtust.
- Aruandeperioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Kontsern mõõdab väärtuse langust järgmiselt:

- Nõudeid ostjate vastu summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega.
- Sularaha ja rahalähendid, mille krediidiriski aruandeperioodil on hinnatud madalaks (juhtkond peab madalaks krediidiriskiks vähemalt ühe suurema reitinguagentuuri investeerimisjärgu krediidireitingut) summas, mis võrdub 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumitega.
- Kõigi muude finantsvarade puhul 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumite summas, kui krediidirisk (st finantsvara eeldatava eluea jooksul esinev maksejõuetuse risk) ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud. Kui risk on märkimisväärselt suurenenud, mõõdetakse krediidikahjumit summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Vara puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Varade väärtuse langust võidakse hinnata kas üksiku vara või varade grupi (raha teeniva üksuse) kohta. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ja võrreldakse seda finantsseisundi aruandes kajastatud maksumusega. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara maksumus ületab selle kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem.

Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille osas on võimalik rahavoogusid eristada. Varade väärtuse langus kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Varasemalt kaetavale väärtusele hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandepäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud. Kaetavale väärtusele allahindamise tühistamist kajastatakse aruandeaasta koondkasumiaruandes vara väärtuse languse kulu vähendamisena.

Põhivarade osas tühistatakse varasemad allahindlused juhul, kui on indikaatoreid, mille kohaselt vara väärtuse langust enam ei eksisteeri ja toimunud on muudatused hinnangutes, mis olid aluseks vara kaetava väärtuse leidmisel.

Varasem allahindlus tühistatakse ainult sellises ulatuses, et allahindluse tühistamise järgne vara jääkväärtus ei ületaks vara jääkväärtust, mis oleks kujunenud, arvestades normaalset amortisatsiooni, kui vara allahindlust tehtud ei oleks.

Lisa 1.11. Tulude kajastamine

Müügitulu on tulu, mis tekib ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida Ettevõttel on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Kontsern kajastab müügitulu siis, kui kaup on kliendile üle antud või teenus on osutatud.

Raudteeveeremi ja muude varade renditulu kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt.

Teenuste müügist saadud tulu kajastatakse peale teenuse osutamist. Kauba saabumisel kajastatakse tulu veose üleandmise päeval sihtjaamas. Kauba saatmisel kajastatakse tulu veoks vastuvõtmise päeval lähtejaamas. Ettemaksena laekunud lepingutasud kantakse tulusse periodiseeritult aruandeaasta jooksul.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, välja arvatud juhul, kui selle laekumine on ebatõenäoline.

Lisa 1.12. Lühiajalised töötajate hüvitised

Töötajatega seotud lühiajalised kohustised (töötasu, puhkusetasu) kajastatakse diskonteerimata väärtuses ning tekkepõhiselt. Töötasu ja puhkusetasu maksmise kohustise tekkimise aluseks on töötajatega sõlmitud lepingud, kollektiivlepingud ning töösuhteid reguleerivad õigusaktid, millest tuleneb kontsernile kohustus teha väljamakseid.

Töösuhte lõpetamise hüvitised on töötajale makstavad hüvitised, mida makstakse, kui kontsern ütleb töölepingu erakorraliselt üles. Kui hüvitis kuulub väljamaksmisele enam kui 12 kuud pärast bilansipäeva, on hüvitist diskonteeritud selle nüüdisväärtuseni.

Kontsern kajastab kasumiosalusega ja preemiate maksmisega seotud eeldatavaid kulusid, kui tal on kohustus teha selliseid makseid ja kui kohustust on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Lisa 1.13. Tulumaks

Kehtiva tulumaksuseaduse alusel ei maksa Eestis registreeritud äriühing tulumaksu mitte teenitud vaid jaotatud kasumilt. Nimetatud seaduse § 50 alusel maksustatakse alates 1.01.2003 äriühingu poolt väljamakstud dividendid tulumaksuga olenemata dividendide saajast.

Maksumäär on 20/80 väljamakstud dividendide summalt. Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäär 14/86. Seda saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendi väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse minev aasta.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustist ettevõtte vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võiks kaasneda kogu vaba omakapitali väljamaksmisega dividendidena, on toodud ära lisas 14.

Dividendidelt makstav tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamisel koondkasumiaruandes kuluna. Tulumaks erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt ja vastuvõtukuludelt ning ettevõtlusega mitteseotud kuludelt kajastatakse tegevuskuludes tekkepõhiselt.

Edasilükkunud tulumaks

Maksustamissüsteemi olemusest tulenevalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustisi, välja arvatud võimalik edasilükkunud tulumaksukohustis ettevõtte investeringutelt Eesti tütarettevõtetesse.

Edasilükkunud tulumaksukohustust ei teki kui kontsern suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine ettenähtavas tulevikus ei ole tõenäoline. Maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise näideteks on dividendide maksmine. Kuna kontsern kontrollib tütarettevõtte dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka kõnealuse investeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Kui emaettevõtte on otsustanud tütarettevõtte kasumit ettenähtavas tulevikus mitte jaotada, ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksukohustist. Kui emaettevõtte hindab, et dividend makstakse välja ettenähtavas tulevikus, mõõdetakse edasilükkunud tulumaksukohustist planeeritava dividendi väljamakse ulatuses eeldusel, et dividendi väljamaksmiseks on aruandekuupäeva seisuga piisavalt vahendeid ja omakapitali, mille arvelt ettenähtavas tulevikus kasumit jaotada. Edasilükkunud tulumaksukohustise mõõtmisel kasutab kontsern maksumäärasid, mida

aruandekuupäeval kehtivate maksumäärade alusel eeldatavasti kohaldatakse maksustatavatele ajutistele erinevustele perioodil, mil need eeldatavalt tühistuvad.

Lisa 1.14. Rendiarvestus

Kontsern kui rendileandja

Kasutusrendile antud varad kajastatakse bilansis materiaalse põhivarana. Rendile antud põhivara amortiseeritakse vara kasuliku eluea jooksul analoogselt muu sarnase varaga. Renditulu (miinus rendilevõtjale antud soodustused) näidatakse koondkasumiaruandes aruandeperioodi tuluna. Kontsernil puuduvad rendile antud varad, mis on sõlmitud kapitalirendi tingimustel.

Kontsern kui rentnik

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet.

Leping on rendileping või sisaldab rendisuhet juhul, kui lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kontsern arvestab rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust kasutab, kui ka rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust ei kasuta.

Rentnik hindab piisavat kindlust selles, kas ta kasutab pikendamise õigust või jätab kasutamata lõpetamise õiguse, uuesti juhul, kui ilmneb mõni oluline sündmus või oluline asjaolude muutus, mis on rentniku kontrolli all ja mõjutab seda, kas rentnik on piisavalt kindel, et ta kasutab mõnda algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võtmata jäänud võimalust või jätab kasutamata mõne võimaluse, mis on algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võetud. Kontsern muudab rendiperioodi rendi katkestamatu perioodi muutumise korral.

Esmane mõõtmine

Rentnik kajastab kasutamissoiguse esemeks olevat vara ja rendikohustisi rendiperioodi alguse seisuga. Kasutussoiguse vara kasuliku eluea määramisel kasutatakse samu eluigasid nagu materiaalse põhivara puhul (lisa 1.4).

Esmasel kajastamisel mõõdab rentnik kasutamissoiguse esemeks oleva vara soetusmaksumuse rendiperioodi alguse seisuga. Kasutamissoiguse esemeks oleva vara maksumus sisaldab:

- Rendikohustise algsel mõõtmisel kindlaks tehtud summat.
- Kõiki rendiperioodi alguses ja enne seda tehtud rendimakseid, millest on lahutatud saadud rendistiimulid.
- Kõiki rentniku esmaseid otsekulutusi.
- Rentniku hinnangulisi kulutusi, mis tekivad seoses alusvara lammutamise ja teisaldamisega, selle asukoha taastamisega või alusvara seisundi taastamisega vastavalt rendi tingimustele.

Kasutamissoiguse esemeks olev vara on kajastatud finantsseisundi aruandes eraldi kirjel „Kasutussoiguse varad“.

Rentnik mõõdab rendiperioodi alguses rendikohustise selleks kuupäevaks tasumata rendimaksete nüüdiseväärtuses. Rendimaksed diskonteeritakse rendi sisemise intressimääraga, kui seda määra on võimalik hõlpsasti kindlaks teha. Kui seda määra ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab rentnik rentniku alternatiivset laenuintressimäära, mis on intressimäär, mida rentnik peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada kasutamissoiguse esemeks oleva varaga sarnast vara.

Rentniku alternatiivse laenuintressimäära leidmisel on kontsern:

- Kus võimalik, kasutanud kolmanda osapoolt poolt saadud laenu intressimäära, mida on korrigeeritud peegeldamaks toimunud muutuseid finantseerimise tingimustes alates laenu saamise hetkest.
- Selle tuletanud kasutades algpunktina sektori võlakohustiste keskmist marginaali, mida on korrigeeritud kontserni krediidiriskiga.
- Korrigeerinud seda võttes arvesse rendilepingu tingimusi, nagu näiteks rendiperiood, riik, alusvaluuta ja tagatised.

Rendiperioodi alguse seisuga sisaldavad rendikohustise mõõtmisel arvesse võetavad rendimaksed järgmisi alusvara rendiperioodil kasutamise õiguse eest tehtavaid makseid, mida ei ole rendiperioodi alguseks tasutud:

a) Fikseeritud maksed, millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid.

b) Muutuvad rendimaksed, mis sõltuvad indeksist või määra ja mille esmaseks mõõtmiseks kasutatakse rendiperioodi alguses kehtivat indeksit või määra. Muutuvad rendimaksed, mis sõltuvad indeksist või määra, võivad olla näiteks tarbijahinna indeksiga seotud maksed, intressi viitemääraga (nt Euribor) seotud maksed või turu rendimäärade järgi muutuvad maksed. Kontserni osades rendilepingutes on sees muutuvad rendimaksed.

c) Summad, mida rentnik peab eeldatavasti tasuma jääkväärtuse garantiide alusel.

d) Ostuõiguse realiseerimise hind juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta realiseerib õigust.

e) Rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et rentnik kasutab rendilepingu lõpetamise õigust.

Rendileping võib sisaldada rendikomponenti ning ühte või mitut täiendavat rendiga mitteseotud komponenti. Praktilise abinõuna on kontsern otsustanud mitte eraldada rendiga mitteseotud komponente rendikomponentidest ning arvestada selle asemel kõiki rendikomponente ja kaasnevaid rendiga mitteseotud komponente ühtse rendikomponendina vastavalt alusvara liigile.

Edasine mõõtmine

Pärast rendiperioodi algust mõõdab rentnik kasutamissoiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuse mudeli järgi. Soetusmaksumuse mudeli kasutamiseks mõõdab rentnik kasutamissoiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuses, millest on lahutatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud kahjumid ja mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustise ümberhindamisele.

Kui rendilepingu alusel läheb alusvara omandiõigus rendiperioodi lõppedes üle rentnikule või kui kasutamissoiguse esemeks oleva vara maksumuse kindlaksmääramisel on eeldatud, et rentnik realiseerib ostuõiguse, arvestab rentnik kasutamissoiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni. Muudel juhtudel arvestab rentnik kasutamissoiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni või rendiperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb saabub varem.

Pärast rendiperioodi algust mõõdab rentnik rendikohustist järgmiselt:

a) Suurendades bilansilist väärtust vastavalt rendikohustise intressile.

b) Vähendades bilansilist väärtust vastavalt tehtud rendimaksetele.

c) Hinnates bilansilise väärtuse ümber vastavalt ümberhindlustele või rendilepingu muudatustele või vastavalt muudetud sisuliselt fikseeritud rendimaksetele.

Rendiperioodi igal ajavahemikul on rendikohustise intress summa, mille tulemusena on intressimäär igal osaperioodil kohustise lõppväärtuse suhtes sama. Pärast rendiperioodi algust kajastab rentnik koondkasumiaruandes rendikohustise intressi ja muutuvad rendimaksed, mis ei sisaldu rendikohustise hinnangus selle perioodi kohta, millal leiab aset nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus.

Kui muutuvad rendimaksed, võib olla vajadus rendikohustis ümber hinnata. Rentnik kajastab rendikohustise ümberhindluse summat kasutamissoiguse esemeks oleva vara korrigeerimisena. Kui aga kasutamissoiguse esemeks oleva vara jääkväärtus väheneb nullini ja rendikohustise mõõtmisel ilmneb täiendav vähenemine, kajastab rentnik ümberhindluse järele jääva summa kasumiaruandes.

Rendikohustise ümberhindamiseks diskonteerib rentnik muudetud rendimaksed muudetud diskontomääraga juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:

a) Muudetakse rendiperioodi. Rentnik teeb muudetud rendimaksed kindlaks muudetud rendiperioodi põhjal.

b) Muutub alusvara ostuõiguse hinnang. Rentnik teeb kindlaks muudetud rendimaksed, et need vastaksid ostuõiguse alusel tasumisele kuuluvate summade muutusele.

Rendikohustise ümberhindamiseks diskonteerib rentnik muudetud rendimaksed juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:

a) Muutuvad summad, mida rentnik peab eeldatavasti tasuma jääkväärtuse garantii alusel. Rentnik teeb kindlaks muudetud rendimaksed, et need vastaksid jääkväärtuse garantii alusel tasumisele kuuluvate summade muutusele.

b) Tulevased rendimaksed muutuvad seoses nende maksete kindlaksmääramiseks kasutatava indeksi või määra muutumisega (sh näiteks turu rendimäärade muutumisele vastav muutus pärast turu rendihindade analüüsi). Rentnik hindab rendikohustise ümber vastavalt kõnealustele muudetud rendimaksetele üksnes juhul, kui toimub muutus rahavoogudes (st jõustub rendimaksete korrigeerimine). Rentnik teeb järelejäänud rendiperioodi muudetud rendimaksed kindlaks muudetud lepinguliste maksete põhjal. Selleks kasutab rentnik muutmata diskontomäära, välja arvatud juhul, kui rendimaksete muutus on tingitud muutuvate intressimäärade muutusest.

Rentnik kajastab rendilepingu muudatust eraldi rendina juhul, kui a) muudatusega suurendatakse rendi ulatust, lisades sellele ühe või enama alusvara kasutamissoiguse, ja b) rendi hind suureneb tasu võrra, mis vastab ulatuse suurenemise eraldiseisvale hinnale, mida on korrigeeritud vastavalt konkreetse lepingu asjaoludele.

Lisa 1.15. Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldistena kajastatakse bilansis aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel tekkinud kohustisi, millel on seadusest või lepingust tulenev alus, mis nõuab tulevikus varast loobumist ja mille maksumust saab usaldusväärselt määrata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud.

Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest. Pikaajaline eraldis kajastatakse bilansis selle diskonteeritud väärtuses.

Hüvitised, mida makstakse töötajate töösuhte kollektiivsel lõpetamisel, kajastatakse alles pärast seda, kui asjaomaste töötajate esindajatega on saavutatud kokkulepe koondamise konkreetsete tingimuste ja koondatavate töötajate arvu osas ja kui töötajaid on konkreetsetest tingimustest isiklikult teavitatud. Kontserni pideva tegevusega seotud kuludele ei tehta eelnevaid eraldisi.

Kontsernil lasub kohustus tasuda kontserni süül töövõime kaotanud isikutele nende eluea jooksul töövõime kaotuse hüviseid. Eraldise hindamisel on aluseks võetud hüviseid saavate isikute arv, väljamaksete eeldatav periood ja hüvitise suurus (Lisa 8).

Puhkusetasu võlg on kajastatud kohustuse tekkimise perioodil, see tähendab siis, kui töötajal tekib nõudeõigus. Väljateenitud puhkusetasu või selle muutus on koondkasumiaruandes kajastatud kuluna ning bilansis arvele võetud lühiajalise kohustisena.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustised, mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega

hinnata, on avalikustatud aruande lisades (Lisa 16) tingimuslike kohustistena ning neid ei kajastata kontserni aastaaruandes. Lisades ei avalikustata selliseid tingimuslikke kohustisi, mille realiseerumine on äärmiselt ebatõenäoline.

Lisa 1.16. Aruandeperioodi lõpu järgsed sündmused

Varade ja kohustiste hindamisel on arvestatud oluliste asjaoludega, mis ilmnesid raamatupidamise aastaaruande koostamisperioodil ning mis seotud aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Lisa 1.17. Rahavoogude aruande koostamise põhimõtted

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil – äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud aruandeaasta kasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustiste saldode muutused. Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Lisa 1.18. Konsolideerimis põhimõtted, tütarettevõtete kajastamine

Tütarettevõtjad on kõik majandusüksused, mille üle kontsernil on kontroll. Kontsern kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada selle kasumi suurust kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Kõik tütarettevõtted on kontserni aastaaruandes konsolideeritud. Konsolideeritud finantsaruandes on rida-realt konsolideeritud tütarettevõtete finantsnäitajad. Kontserni kuuluvate ettevõtete omavaheliste tehingute tulemusena tekkinud saldod, tehingud ning realiseerimata kasumid ja kahjumid on konsolideeritud aastaaruandes elimineeritud. Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestuspõhimõtted on kooskõlas kontserni arvestuspõhimõtetega.

Lisa 1.19. Müügi- tagasirenditehingud

Müügi- tagasirenditehing sisaldab vara müümist ja sama vara tagasirentimist müüjal.

Ettevõttes kajastatakse müügi- tagasirendi tehingutes tagasirent finantseerimistehinguna, kui ei toimu varade müüki IFRS 15 mõistes. Müüdnud vara kajastatakse ettevõtte finantsseisundi aruandes ning saadud raha kajastatakse rendikohustisena. Pärast rendiperioodi algust kajastab rentnik koondkasumiaruandes rendikohustise intressikulu.

Lisa 1.20. Konsolideeritud aastaaruande lisades esitatud emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldatakse konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeringud tütar- ja sidusettevõtetesse, mis konsolideerimata aruandes on kajastatud soetusmaksumuse meetodil.

Lisa 1.21. Lepingulised kohustised

Vastavalt IFRS 15 standardile kajastatakse kliendilt saadud tasud lepingulise kohustisena, kui ettevõtte pole kliendi ees täitnud kõiki müügilepingus välja toodud lubadusi. Juhul, kui kliendile osutatud teenuste maht

ületab saadud makseid, siis kajastatakse lepinguline vara. Ühest ja samast lepingust tulenev lepinguline vara ja lepinguline kohustus kajastatakse finantsaruandes neto summana.

Lisa 2. Finantsriskide juhtimine

Lisa 2.1. Finantsriskide tegurid

Oma igapäevases tegevuses puutub kontsern kokku erinevate finantsriskidega, mille juhtimine on osa kontserni äritegevusest. Peamisteks riskifaktoriteks on tururisk (sh valuutarisk, hinnarisk ja intressirisk), krediidirisk, likviidsusrisk, tegevusrisk ja kapitalirisk.

Kontserni üldine riskijuhtimise programm koondab tähelepanu finantsturgude ettearvamatusetele ja püüab leevendada selle võimalikke negatiivseid mõjusid kontserni finantstulemustele. Üldvastutus kontserni riskijuhtimise raamistiku kujundamisel ja järelvalvel on juhatusel.

Lisa 2.2. Tururiskid

Intressimäära risk

Kontserni intressimäära risk tuleneb rahastamise ja rahavoogude juhtimise alasest tegevusest. Intressimäära risk on võimalus, et intressimäärade muutuse tõttu kõiguvad finantsinstrumentide õiglased väärtused või rahavood. Kontserni intressimäära risk tuleneb peamiselt ujuva intressimääraga lühiajalistest ja pikaajalistest kohustistest. Kontserni intressimäärade risk on eelkõige sõltuvuses Euribori (Euro Interbank Offered Rate) võimalikust muutusest. Intressimäära riski hindamisel kasutatakse tundlikkuse analüüsi.

Bilansipäeval oli kontserni intressikandvate finantskohustiste intressimäärade struktuur järgmine.

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Muutuva intressimääraga finantskohustused		
Jätkuvad tegevusvaldkonnad	15 174	15 684
Lõpetatud tegevusvaldkonnad	0	45 622
Kokku	15 174	61 306

Kui bilansipäeval oleks muutuva intressimääraga finantskohustiste intressimäärades toimunud 100 baaspunkti suurune muutus, oleks kasum (või kahjum) ja omakapital kasvanud (või kahanenud) alljärgnevalt (eeldusel, et ülejäänud muutujad on konstantsed ning Kontsernil puuduvad riskimaandamisinstrumendid).

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
100 baaspunkti suurune tõus	-141	-533
100 baaspunkti suurune langus	141	533

Tabelis on välja toodud intressi risk 31.12.2023 seisuga intressikandvate kohustise osas.

Intressimäära riskihalduse eesmärgiks on vähendada intressikulusid, kuid samas hoida tulevaste intressimaksete volatiilsust vastuvõetavates piirides.

Valuutakursi risk

Valuutarisk tuleneb riskist, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Valuutariskide maandamiseks sõlmitakse enamus lepingutest eurodes ja võimalikel juhtudel tasakaalustatakse välisvaluuta laekumised ja väljamaksed.

Kontsern on eelkõige avatud Šveitsi frangi ja USA dollari valuutakursi muutustele.

Järgnevas tabelis on esitatud kontserni avatud valuutaposisioonid bilansipäeval:

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023			31.12.2022	
	CHF	USD	GBP	CHF	USD
Nõuded	22	0	0	0	0
Kohustused	-65	-1	-15	-92	-3
Netoposisioonid	-43	-1	-15	-92	-3

Lisa 2.3. Krediidirisk

Krediidirisk on finantskahju, mis tekib juhul, kui tehingupartner ei suuda täita oma lepingulisi kohustisi. Krediidiriski peamiseks allikaks on raha ja raha lähendid, muud nõuded, nõuded klientide vastu, positiivse väärtusega tuletisinstrumendid.

Maksimaalne krediidiriskile avatud summa oli bilansipäeval järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Raha ja raha lähendid**		23 249	21 482
Nõuded*	5	6 799	3 856
Kokku		30 048	25 337

* Ei sisalda maksude ettemakseid, tulevaste perioodide kulusid.

**Lähtuvalt sõlmitud lepingutest on kontserni tütarettevõttel piirangud arvelduskonto jääkidele 500 tuhande euro ulatuses.

Seisuga 31.12.2023 oli kontserni krediidirisk 30 048 tuhat eurot (31.12.2022: 25 337 tuhat eurot).

Klientidega seotud nõuete maksimaalne avatus krediidiriskile oli bilansipäeval maksetähtaegade

lõikes järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
saabumata	1 746	3 302
ületanud 1 - 30 päeva	260	338
ületanud 31 - 180 päeva	70	187
ületanud 181 - 365 päeva	0	30
ületanud rohkem kui 1 aasta	21	0
Kokku (Lisa 5)	2 099	3 856

Klientidega seotud krediidiriskide vähendamiseks järgitakse kontsernis põhimõtteid, mis tagavad teenuste ja toodete müügi neile klientidele, kelle usaldusväärsus on varasema käitumisega tõestatud. Klientide puhul, kellega ei ole sõlmitud lepingut või kelle maksevõimes on põhjust kahelda, kasutatakse avansiliste ettemaksete nõuet. Lisaks kasutatakse renditeenuste osas krediidiriski maandamiseks tagatist raha ja ettemaksu.

Enne suuremahuliste lepingute sõlmimist viiakse läbi kliendi taustauuring. Ülejäänud meetodid klientidega seotud krediidiriski juhtimises seisnevad igapäevases klientide maksekäitumise jälgimises ja vajalike meetmete operatiivses rakendamises.

Seisuga 31.12.2023 on ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud klientide tasumata arvete jääk 418 tuhat eurot (2022: 493 tuhat eurot).

Kuigi raha ja rahalähendid kuuluvad samuti IFRS 9 oodatava krediitkahjumi mudeli alla, siis tuvastatud väärtuse langus oli ebaoluline 31. detsembri 2023 ja 31. detsembri 2022 seisuga. Juhtkonna hinnangul ei ole kontsernil raha ning rahalähendite osas olulisi krediidiriske.

Kontserni lühiajalised finantsvarad on paigutatud Eestis ja Soomes tegutsevate pankade arvelduskontodele.

Lühiajaliste finantsvarade krediitkvaliteet reitingute lõikes*

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
A3	383	6 797
Aa3	278	5 721
Baa1	21 571	8 963
Reitinguta	6 799	3 856
Kokku	29 031	25 337

* Moody's pikaajalise finantsstabiilsuse reiting

Lisa 2.4. Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, mille puhul kontsern ei ole võimeline oma finantskohustisi õigeaegselt täitma rahavoo puudujäägi tõttu. Kontserni põhimõtteks likviidsuse juhtimisel on see, et alati oleks tagatud piisavate likviidsete vahendite olemasolu kohustiste tähtaegseks täitmiseks ning kontserni strateegiliste eesmärkide saavutamiseks.

Alljärgnevas likviidsusanalüüsis on esitatud diskonteerimata finantskohustiste analüüs maksetähtaegade lõikes, sealhulgas hinnangulised tuleviku intressimaksed (intressikulud on prognoositud seisuga 31.12.2023 kehtinud intressimäärade alusel):

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023					
	Lisa	Bilansiline maksumus	Lepingulised rahavood	Kuni 1 aasta	2 - 5 aastat	Üle 5 aasta
Rendikohustised	7	10 901	12 686	1 286	11 398	2
Võlad tarnijatele	9	990	990	990	0	0
Muud võlad*	9	298	298	298	0	0
Kokku		12 189	13 974	2 574	11 398	2

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022					
	Lisa	Bilansiline maksumus	Lepingulised rahavood	Kuni 1 aasta	2 - 5 aastat	Üle 5 aasta
Rendikohustised	7	32 464	35 229	3 304	29 312	2 613
Võlad tarnijatele	7	2 619	2 619	2 619	0	0
Muud võlad*	9	8 627	8 627	8 627	0	0
Kokku		43 710	46 475	14 550	29 312	2 613

* ei sisalda maksuvõlgasid ega võlgu töövõtjatele

Lisa 2.5. Kapitali juhtimine

Kontsern on äriühing, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Otsused dividendide jaotamise, aktsiakapitali suurendamise või vähendamise kohta teeb Eesti Vabariik (kliimaministri isikus).

Kontserni põhimõtteks kapitali juhtimisel on kontserni jätkusuutlik areng, usaldusväärsuse säilitamine võlausaldajate ja turu silmis ning optimaalne kapitalistruktuur. Rahandusministeeriumi poolt loetakse soovituslikuks omakapitali osakaaluks 55-60%.

Kontserni omakapitali suhe:

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Raha ja rahalähendid (miinus)	2,5	23 249	21 482
Võlakohustised	7	10 901	32 464
Müügiootel varades klassifitseeritud raha ja rahalähendid	20	0	508
Müügiootel varadega seotud võlakohustised	20	4 294	51 843
Muudeks kohustisteks ümberklassifitseeritud rendikohustis		14 324	0
Netovõlg**		6 270	62 317
Omakapital		33 340	52 503
Ärikasum enne kulumit (EBITDA)*		-347	9 720
Varad kokku		67 169	153 155
Netovõlg/ärikasum enne kulumit		-18,1	6,4
Omakapital/varad		50%	34%

*Jätkuv ja lõpetatud äritegevus kokku

** Võlakohustised – raha ja rahalähendid

Kontserni omakapital on piisav võimaldamaks juhtkonnal ellu viia vajadusel täiendavaid investeeringuid ja laenuvahendite kaasamist.

Kontserni vara ja vastutus on kindlustatud ootamatute kahjude vastu, kindlustusjuhtumist tingitud äritegevuse katkemise ja lisakulude vastu, samuti kolmandate isikute nõuete vastu kontserni suhtes.

Lisa 2.6. Tegevusrisk

Kindlustuskaitse alla kuuluvad veel näiteks: keskkonnakahjustused, kuritegevuse riskid, juhtkonna vastutusest tulenevad kahjud (juhatuse, nõukogu ja juhtivtöötajad) ning veeremi ja mootorsõidukite kindlustus mistahes õnnetuse, varguse ja vandalismi vastu.

Lisa 2.7. Õiglane väärtus

Kontserni hinnangul ei erine korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja -kohustiste õiglased väärtused oluliselt seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 Kontserni aastaaruandes kajastatavatest bilansilisest maksumustest, finantseerimistingimused on sõlmitud lähiminevikus. Kuna valdav osa kontserni pikaajalistest laenukohustistest on ujuva intressimääraga, mis muutub vastavalt muutustele rahaturu intressimäärades ning juhtkonna hinnangul pole laenumarginaal oluliselt muutunud, siis nende õiglane väärtus ei erine oluliselt bilansilisest väärtusest.

Raha ja rahalähendite, laekumata arvete, muude pikaajaliste nõuete, lühiajaliste võlakohustiste ja tarnijatele tasumata arvete õiglased väärtused ei erine oluliselt nende finantsseisundi aruandes kajastatud väärtusest kuna nende realiseerumine toimub 12 kuu jooksul või nende kajastamine toimus bilansipäevale lähedasel ajavahemikul.

Õiglase väärtuse sisendite tasemete selgitused vastavalt IFRS 13-le:

Tase 1: (korrigeerimata) noteeritud hinnad identsete varade või kohustiste aktiivsetel turgudel.

Tase 2: muud sisendid kui 1. tasemes sisalduvad noteeritud hinnad ja mis on vara või kohustise osas jälgitavad kas otse (s.t hindadena) või kaudselt (s.t on tuletatud hindadest).

Tase 3: vara või kohustise sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (mittejälgitavad sisendid).

Kõik finantsvarad ja -kohustised on õiglase väärtuse hierarhias tasemel 3.

Aktiivsetel turgudel kaubeldavate finantsinstrumentide õiglase väärtuse aluseks on noteeritud turuhinnad aruandeperioodi lõpu seisuga. Turgu peetakse aktiivseks, kui noteeritud hinnad on lihtsalt ja regulaarselt kättesaadavad börsilt, vahendajalt, maaklerilt, tööstusharu grupilt, hindamisteenistusest või regulatiivselt organilt ja need kujutavad tegelike ja regulaarselt aset leidvate turutingimustel toimuvate tehingute hindu.

Aktiivsel turul mittekaubeldavate finantsinstrumentide õiglane väärtus määratakse hindamistehnikate abil. Instrument liigitatakse tasemele 2, kui kõik olulised sisendandmed, mis on vajalikud õiglase väärtuse määramiseks, on jälgitavad. Kui üks või mitu olulist sisendit ei baseeru jälgitavatel turuandmetel, liigitatakse instrument tasemele 3.

Lisa 3. Materiaalne, immateriaalne põhivara, kasutusõiguse varad

Lisa 3 tabelid kajastavad kontserni põhivara tervikuna, sh liikumisi põhivara liikide vahel, k.a. jätkuva ja lõpetatud tegevusvaldkondade vahel.

<i>tuhandetes eurodes</i>	Maa, ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu inventar ja sisseseade	Lõpeta- mata ehitus	Immateri- aalne põhivara	Kokku
31.12.2021						
Soetusmaksumus	8 986	102 881	753	11 263	616	124 500
Akumuleeritud kulum	-6 307	-47 648	-583	0	-164	-54 702
Jääkmaksumus	2 679	55 233	170	11 263	452	69 798
2022. aastal toimunud muutused						
Soetamine	0	2 395	0	4 411	45	6 851
Ümberklassifitseerimine lõpetamata ehitusest soetusmaksumuses	15	6 825	0	-6 840	0	0
Ümberklassifitseerimine ettemaksetest soetusmaksumuses	62	206	2	0	0	270
Ümberklassifitseerimine kasutusõiguse varadest soetusmaksumuses	0	5 702	0	-1 842	0	3 859
Müük ja mahakandmine soetusmaksumuses	-76	-3 684	-5	0	-9	-3 773
Ümberklassifitseerimine lõpetamata toodanguks (varud)	0	0	0	-3 204	0	-3 204
Ümberklassifitseerimine müügioteel põhivaraks	-78	-66 855	-25	0	-86	-67 044
Kulum						
Kulum	-150	-5 609	-87	0	-97	-5 943
Müügioteel varade väärtuse langus		-8 816	0	0	0	-8 816
Muude varade allahindlus	-1 096	-38				-1 133
Ümberklassifitseeritud kasutusõiguse varade kulum	0	-2 799	0	0	0	-2 799
Müüdnud ja mahakantud põhivara kulum	65	3 492	4	0	9	3 571
Ümberklassifitseerimine müügioteel põhivara kulumiks	56	28 270	16	0	0	28 343
Perioodi liikumine	-1 200	-40 909	-95	-7 475	-138	-49 818
31.12.2022						
Soetusmaksumus	8 911	47 470	725	3 788	565	61 459
Akumuleeritud kulum	-7 431	-33 147	-650	0	-251	-41 479
Jääkmaksumus	1 480	14 323	75	3 788	314	19 980

<i>tuhandetes eurodes</i>	Maa, ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu inventar ja sisseseade	Lõpeta- mata ehitus	Immateri- aalne põhivara	Kokku
Perioodi liikumine	-1 200	-40 909	-95	-7 475	-138	-49 818
31.12.2022						
Soetusmaksumus	8 911	47 470	725	3 788	565	61 459
Akumuleeritud kulum	-7 431	-33 147	-650	0	-251	-41 479
Jääkmaksumus	1 480	14 323	75	3 788	314	19 980
2023. aastal toimunud muutused						
Soetamine	13	734	5	5	39	797
Ümberklassifitseerimine lõpetamata ehitusest soetusmaksumuses	0	3 747	0	-3 747	0	0
Ümberklassifitseerimine kasutusõiguse varadest soetusmaksumuses	0	4 674	0	0	0	4 674
Müük ja mahakandmine soetusmaksumuses	-75	-9 719	-48	-40	-37	-9 919
Ümberklassifitseerimine müügiotel põhivaraks	0	-508	0	0	0	-508
Kulum						
Kulum	-123	-2 450	-54	0	-99	-2 726
Muude varade allahindlus	0	0	0	0	-254	-254
Ümberklassifitseeritud kasutusõiguse varade kulum	0	-1 549	0	0	0	-1 549
Müüdnud ja mahakantud põhivara kulum	57	9 067	46	0	37	9 207
Ümberklassifitseerimine müügiotel põhivara kulumiks	0	131	0	0	0	131
Perioodi liikumine	-128	4 127	-51	-3 782	-314	-146
31.12.2023						
Soetusmaksumus	8 849	46 399	682	6	567	56 503
Akumuleeritud kulum	-7 498	-27 948	-658	0	-567	-36 670
Jääkmaksumus	1 352	18 451	24	6	0	19 833

Põhivara parendusi kapitaliseeriti 2023. aastal 1 656 tuhat eurot (2022: 3 633 tuhat eurot), millest 3 tuhat eurot (2022: 18 tuhat eurot) lisandus grupi Ehitised, 1 651 tuhat eurot (2022: 3 586 tuhat eurot) grupi Masinad ja seadmed ning 2 tuhat eurot (2022: 28 tuhat eurot) grupi Immateriaalne põhivara.

Kontsernil oli seisuga 31.12.2023 kasutuses täielikult amortiseerunud põhivarasid soetusmaksumuses 16 473 tuhat eurot (2022: 23 599 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2023 nagu ka 31.12.2022 kontserni varasid panditud ei ole.

2023. aastal tasuti põhivarade eest ettemaksu 0 eurot (2022. aastal 0 eurot) ja klassifitseeriti lõpetamata põhivaradest ümber summas 3 747 tuhat eurot (2022: 6 840 tuhat eurot). Põhivara ettemaksu jääk seisuga 31.12.2023 on 0 eurot (31.12.2022: 0 eurot).

Seoses indikatsioonidega jätkuvate tegevusvaldkondade vara väärtuse langusest (kaubaveomahud alla ootuste, intressimäärade kasv) koostas juhtkond vara kaetava väärtuse testid. Müügiks hoitavate varade puhul reguleerib IFRS13 standard õiglase väärtuse hindamist enne ümber liigitamist. Väärtuse hindamise tulemusena materiaalse põhivara allahindamise vajadust ei tuvastatud (31.12.2022: 13 256 tuhat eurot). Kuna grupp ei teeni puhaskasumit ning immateriaalse põhivara pole võimalik realiseerida, otsustati hinnata immateriaalse põhivara alla 0-tasemeni. 2023. aastal teostati immateriaalse põhivara allahindlusi AS Operailis 222 tuhat eurot ja Operail Repairs OÜ-s 32 tuhat eurot.

Kasutusõiguse varad

<i>tuhandetes eurodes</i>	Maa, ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Kokku
31.12.2021			
Soetusmaksumus	531	105 965	106 496
Akumuleeritud kulum	-299	-27 966	-28 265
Jääkmaksumus	232	77 999	78 231
2022. aastal toimunud muutused			
Soetamine	0	129	129
Ümberklassifitseerimised materiaalseks põhivaraks soetusmaksumuses	0	-5 702	-5 702
Müük ja mahakandmine soetusmaksumuses	0	-128	-128
Ümberklassifitseerimine müügiotel põhivaraks	0	-55 365	-55 365
Kulum			
Kulum	-174	-4 459	-4 633
Müügiotel varade väärtuse langus	0	-1 335	-1 335
Muude varade allahindlus	0	-1 972	-1 972
Ümberklassifitseerimised materiaalseks põhivaraks kulumis	0	2 799	2 799
Müüdnud ja mahakantud põhivara kulum	0	46	46
Ümberklassifitseerimine müügiotel põhivara kulumiks	0	16 551	16 551
Perioodi liikumine	-174	-49 438	-49 611
31.12.2022			
Soetusmaksumus	531	44 898	45 429
Akumuleeritud kulum	-473	-16 337	-16 810
Jääkmaksumus	59	28 561	28 620

<i>tuhandetes eurodes</i>	Maa, ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Kokku
31.12.2022			
Soetusmaksumus	531	44 898	45 429
Akumuleeritud kulum	-473	-16 337	-16 810
Jääkmaksumus	59	28 561	28 620
2023. aastal toimunud muutused			
Soetamine	355	52	406
Ümberklassifitseerimised materiaalseks põhivaraks soetusmaksumuses	0	-4 674	-4 674
Müük ja mahakandmine soetusmaksumuses	0	-14 431	-14 431
Ümberklassifitseerimine müügiotel põhivaraks	0	-9 625	-9 625
Kulum			
Kulum	-136	-1 086	-1 222
Ümberklassifitseerimised materiaalseks põhivaraks kulumis	0	1 549	1 549
Müüdud ja mahakantud põhivara kulum	0	2 919	2 919
Ümberklassifitseerimine müügiotel põhivara kulumiks	0	3 724	3 724
Perioodi liikumine	218	-21 572	-21 354
31.12.2023			
Soetusmaksumus	886	16 219	17 105
Akumuleeritud kulum	-609	-9 231	-9 840
Jääkmaksumus	277	6 989	7 266

Lisa 4. Varud

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Veeremi varuosad	2 595	2 786
Kütus ja määrdeained	501	732
Muud varud	382	519
Varud kokku	3 478	4 037

Aruandeaastal kanti varusid maha 73 tuhat eurot (2022: 1 tuhat eurot), mahakandmise vajadus oli tuvastatud inventuuride käigus. Allahindlusi pole tehtud. Varasemate perioodide allahindlusi aruande- ega võrdlusperioodil tühistatud ei ole.

Lisa 5. Nõuded ja ettemaksed

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Ostjatelt laekumata arved	2	2 045	4 170
Ebatõenäoliselt laekuvad arved		-418	-493
Nõuded ostjate vastu kokku	2	1 627	3 678
Muud lühiajalised nõuded		471	178
Maksude ettemaksed		18	31
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud		249	299
Antud lühiajalised laenud		4 700	0
Muud nõuded kokku		5 438	508
Nõuded ja ettemaksed kokku		7 065	4 186

Antud lühiajaliste laenudena on kajastatud laen intressimääraga 10% aastas. Laenu tähtaeg on 31.05.2024.

Lisa 6. Omakapital

Aktsiakapital

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital	24 476	24 476
Aktsiate arv (tk)	24 476 466	24 476 466
Aktsiate nimiväärtus (eurodes)	1	1
Dividendid (eurodes)	0	0
Dividendid aktsia kohta (euro/tk)	0,00	0,00

Iga aktsia annab tema omanikule õiguse osaleda kontserni aktsionäride üldkoosolekul ning annab võrdselt ühe hääle otsuste tegemisel. Kõik aktsiad on lihtaktsiad ja nende eest on rahaliselt tasutud. Kõigil aktsiatel on võrdsed õigused kasumi jaotamisel ning likvideerimis-jäotisele kontserni võimaliku likvideerimise korral.

Lisa 7. Võla- ja rendikohustised

Võlakohustised seisuga 31.12.2023

<i>tuhandetes eurodes</i>	Saldo 31.12.2023	Sh. tähtajaga üle 5a	Sh. tähtajaga 2- 5a	Sh. tähtajaga kuni 1a	Makse- tähtaeg	Alus- valuuta	Intressi- määr
Rendikohustised	10 901	2	10 143	756	2024- 2029	EUR	1,24%
Kokku võlakohustised	10 901	2	10 143	756			

<i>tuhandetes eurodes</i>	Saldo 31.12.2022	Sh. tähtajaga üle 5a	Sh. tähtajaga 2- 5a	Sh. tähtajaga kuni 1a	Makse- tähtaeg	Alus- valuuta	Intressi- määr
Rendikohustised	32 464	2 598	27 512	2 354	2023- 2029	EUR	2,98%
Kokku võlakohustised	32 464	2 598	27 512	2 354			

Rendikohustiste intressidele lisandub 1, 3 või 6 kuu Euribor.

Arvelduskrediidi leping oli bilansipäeva seisuga lõpetatud. Vaata täiendavat informatsiooni rendi- ja võlakohustiste osas lisades 2.2, 2.4, 2.5 ja 15, 16.

2023. aastal on kajastatud koondkasumiaruandes rendilepingute intressikulu 702 tuhat eurot (2022: 242 tuhat eurot, lisa 13, 15) ja muude laenukohustiste intressikulu 6 tuhat eurot (2022: 11 tuhat eurot).

<i>tuhandetes eurodes</i>	Raha ja rahalähendid			Kokku
	Võlakohustused	Rendikohustused		
Netovõlg 31.12.2021	16 056	-29 537	-63 657	-77 137
Rahavood	5 431	2 037	6 933	14 401
Lisandumised	0	0	-84	-84
Valuutakursside muutuste mõju	-5	0	0	-5
Ümberkategoriseerimine müügioteel varadega seotud kohustiseks	0	27 500	24 343	51 843
Netovõlg 31.12.2022	21 482	0	-32 464	-10 981
Rahavood	1 771	0	17 458	19 229
Lisandumised	0	0	-437	-437
Valuutakursside muutuste mõju	-3	0	0	-3
Ümberkategoriseerimine müügioteel varadega seotud kohustiseks	0	0	4 542	4 542
Netovõlg 31.12.2023	23 250	0	-10 901	12 350

Lisa 8. Eraldised

<i>tuhandetes eurodes</i>	Eraldised
31.12.2021	580
Korrigeerimine	427
Kasutamine	-32
31.12.2022	975
Lühiajaline eraldis	527
Pikaajaline eraldis	448
Eraldis kokku	975
31.12.2022	975
Korrigeerimine	1 311
Kasutamine	-487
31.12.2023	1 799
Lühiajaline eraldis	550
Pikaajaline eraldis	1 249
Eraldis kokku	1 799

Kontsernis on moodustatud tööga seotud vigastuste hüvitamise eraldis töötajatele tööülesannete täitmisel saadud vigastuse või tervisekahjustuse hüvitise maksmiseks (lisa 1).

Eraldise suuruse määramisel on lähtutud keskmisest väljamakse perioodist, mis üldjuhul ulatub töötaja eluea lõpuni, ja hüvitise suurusest.

Väljamakse perioodi määramisel võeti aluseks Statistikaameti andmed prognoositava keskmise eluea kohta vastavalt vanusele. Kontsern korrigeeris töövõimekaotuse kahjuhüvitise eraldise arvestuspõhimõtteid ja muutis diskontomäära 3,58%-lt 5,46%-le mis on vastavuses pikaajaliste intressitasemetega.

Lisaks on moodustatud töölepingu lõpetamistega seotud hüvitiste eraldis summas 773 tuhat eurot (2022: 452 tuhat eurot).

On moodustatud ka 2024. aastal selgunud mineviku kulude eraldised summas 405 tuhat eurot (2022: 0 eurot).

Lisa 9. Võlad tarnijatele, lepingulised kohustised ja muud lühiajalised kohustised

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Tarnijatele tasumata arved	2.4	990	2 619
Muudeks kohustisteks ümberklassifitseeritud rendikohustis		14 324	0
Muud lühiajalised võlakohustised	2.4	177	177
Kokku		15 491	2 796
Maksuvõlad		392	487
Viitvõlad:			
-võlad töövõtjatele		688	1 031
-sotsiaalmaksu viitvõlad		177	246
-muud viitvõlad	2.4	88	612
Kokku		1 344	2 376
Kõik kokku		16 835	5 172

Muud viitvõlad summas 88 tuhat eurot (31.12.2022: 612 tuhat eurot) sisaldab klientide tagatisrahasid summas 33 tuhat eurot (31.12.2022: 329 tuhat eurot).

31.12.2023 seisuga on muude lühiajaliste kohustiste all kajastatud Eesti Raudtee AS-ga sõlmitud kompromissile vastav kohustis summas 177 tuhat eurot. Kompromissile vastavalt tuleb tasuda 177 tuhat eurot 2024. aastal.

Lepingulised kohustised

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Varade müügilepingutega seotud kohustised	20	0	7 796
Varade rendilepingutega seotud kohustised		33	42
Ostjate ettemaksed kokku		33	7 838

31.12.2022 seisuga oli suurem osa lepingulisi kohustisi seotud vagunite müükidega, mille eest oli tasutud, kuid kõik müügi tingimused polnud täidetud.

Lisa 10. Tulu kliendilepingutest ja muud äritulud

Tulu kliendilepingutest geograafiliste piirkondade lõikes

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Müük Euroopa Liidu riikidele kokku	20 695	36 686
Eesti	18 723	35 447
Soome	822	163
Taani	453	541
Saksamaa	160	258
Leedu	410	190
Läti	52	71
Muud riigid	74	15
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike	21	166
Tulu kliendilepingutest kokku	20 716	36 852

Geograafiline asukoht näitab kliendi asukohta.

Tulu kliendilepingutest tegevusalade lõikes

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Transporditeenused	15 713	28 428
Transpordi abitegevused	1 829	5 854
Rendi ja üürimisteenused	1 693	1 570
Veeremi hooldus ja remont	1 072	763
Juhtimisteenused	134	0
Muud	274	236
Tulu kliendilepingutest kokku	20 716	36 852

Muude tuludena on kajastatud seisuteede kasutamine, valveteenused ja laohaldusteenused.

Muud äritulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Trahvid, viivised ja hüvitised	80	7
Vanametalli müük	1 416	587
Muud äritulud	46	11
Muud äritulud kokku	2 416	934

Lisa 11. Ärikulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Infrastruktuuri kasutamine	4 853	11 334
Kütus ja energia	3 132	7 649
Raudteeveoga seotud teenused	765	2 100
Kaubavagunite ja konteinerite kasutamine	645	790
Veeremi remont ja hooldus	188	109
Tooraine ja materjal	704	579
Muud	235	283
Kaubad, materjal ja teenused kokku	10 522	22 844
Konsultatsiooni- ja juriidilised teenused	289	495
Mitmesugused bürookulud	550	563
Muud kulud	371	419
Töötajatega seotud kulud	413	325
Kindlustusteenus	116	141
Üür ja rent	249	308
Tööjõurent	0	38
Energia	109	259
Audiitor- ja raamatupidamisteenused	144	177
Transpordikulud	181	211
Turundus ja reklaam	83	173
Ebatõenäoliseks hinnatud nõuded	1	79
Mitmesugused tegevuskulud kokku	2 507	3 187

Lisa 12. Tööjõukulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Põhipalk ja lisatasud	8 233	11 530
Sotsiaalmaksud	2 630	3 690
Tööjõukulude kapitaliseerimine	-113	-178
Tööjõukulud kokku	10 750	15 042
Töötajate arv		
Töötajate arv perioodi algul	368	542
Töötajate arv perioodi lõpul	264	368
Keskmine töötajate arv taandatud täistööajale	269	452
Kontroll ja juhtorganiliikme lepingu alusel töötavad isikud	8	8
Töölepingu alusel töötavad isikud	264	360
Kokku	272	368

Tabelis ei kajastu lõpetatud tegevusvaldkondade töötajad 2022.a. kohta. Lõpetatud tegevusvaldkondade töötajate arv 31.12.2023 seisuga oli 0 (2022: 51).

Lisa 13. Finantstulud ja -kulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2023	2022
Muud finantstulud		734	43
Intressikulud rendilepingutelt	7,15	-702	-242
Muud intressikulud		-24	-84
Intressikulud kokku		-727	-326
Tütarettevõtete aktsiatega seotud finantstulud ja -kulud		289	0
Kasum/Kahjum valuutakursi muutustest		-3	-5
Finantstulud ja -kulud kokku		294	-288

Tütarettevõtete aktsiatega seotud finantstulud ja -kulud on seotud Operail Finland Oy aktsiate müügiga.

Lisa 14. Tulumaks

Koondkasumiaruandes on kajastatud Soomes asuvate tütarettevõtete kasumilt arvestatud ettevõtte tulumaks ja Eesti ettevõtete dividendide tulumaksukulu.

Kontserni kuuluvad Soome juriidilised isikud arvutavad maksustamisele kuuluvat tulu ja tulumaksu vastavalt Soome Vabariigi seadusandlusele. Soome Vabariigis maksustatakse kasum selle jaotamisel 20%-lise tulumaksusumääraga (2022: 20%).

Finantsseisundi aruandes ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust Kontserni vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali dividendidena väljamaksmisel (va ajutised maksuerinevused Eesti tütarettevõtete dividendidest, vt ka Lisa 1.11). Seisuga 31.12.2023 ning võrdlusperioodil puudusid kontsernil võimalikest ajutistest maksuerinevustest tulenevad kohustused. Kontserni poolt dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel koondkasumiaruandes

Kontserni jaotamata kahjum seisuga 31.12.2023 on -8 785 tuhat eurot (31.12.2022 jaotamata kasum 10 379 tuhat eurot), dividendi väljamaksmine võimekus puudub. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis kaasnes kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel seisuga 31. detsember 2022 dividendidena, oli 2 254 tuhat eurot. Netodividendidena sai Kontsern välja maksta 2022 lõpu seisuga 8 124 tuhat eurot.

Lisa 15. Rendilepingud

Kontsern kui rentnik

Kontsern rendib mitmesuguseid kontoriruumi, tsehhe, vedureid, seisuteid ja muid rajatise rendilepingutega, mille tingimused ja pikendamise klauslid on erinevad ning igal aastal arutatakse tingimused uuesti läbi. Kontserni juhtkonna hinnangul on need rendilepingud, välja arvatud peakontori rendilepingu ja sõidukite kasutusrendi lepingud, madala maksumusega rendilepingud.

Informatsioon rendikohustiste, intressimäärade ja perioodi intressikulu kohta on esitatud lisas 2, 7 ja kasutusõiguse varade kohta lisa 3.

Kontsern kui rentnik
tuhandetes eurodes
31.12.2023 31.12.2022
Kasutusõigusega varad

Maa, ehitised ja rajatised	277	59
Masinad ja seadmed	6 989	28 561
Kokku	7 266	28 620

Rendikohustised

Lühiajalised	756	2 354
Pikaajalised	10 145	30 110
Kokku	10 901	32 464

Kontserni koondkasumiaruandes on kajastatud järgmised summad seoses rendilepingutega:

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2023	2022
Intressikulu (kajastatud finantskulude all)	7, 13	702	242
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulu (kajastatud tegevuskulude all)		1 134	1 260
Ehitiste amortisatsioonikulu	3	136	174
Transpordivahendite amortisatsioonikulu	3	1 086	4 459
Rentidega seotud raha väljamaksed kokku		-26 676	-6 933

Kasutusrent – kontsern kui rendileandja

Kontsern sai 2023. aastal tulu kasutusrendile antud varade rendist (veerem) 1 693 tuhat eurot (2022: 1 570 tuhat eurot, lisa 10).

Renditulu mittekatkestatavatest rendilepingutest tulevastel perioodidel:

	31.12.2023	31.12.2022
1. aastal	1 881	1 237
2. - 5. aastal	0	932
üle 5 aasta	0	0
Kokku	1 881	2 169

Rendile on antud vedurid, mille keskmine järelejäänud kasutusiga on 24 aastat.

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Rendile antud varad		
Soetusmaksumus	13 848	3 456
Akumuleeritud kulum	-2 041	-494
Jääkväärtus	11 807	2 962

Lisa 16. Tingimuslikud kohustused

Võimalikud maksurevisjonist tulenevad kohustised:

Maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud kontserni ja sinna kuuluvate ettevõtete osas maksurevisjone ega üksikjuhtumi kontrolle perioodil 01.01.-31.12.2023. Maksuhalduril on õigus kontrollida kontserni maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi. Kontserni juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata kontserni ettevõtetele olulise täiendava maksunõude.

Lisa 17. Tehingud seotud osapooltega

Kontserni tehinguteks seotud osapooltega on tehingud aktsionäri, nõukogu ja juhatuse liikmetega ning töötajate ja nende lähikondsetega, samuti ettevõtetega, mille üle eelpoolmainitud isikud omavad kontrolli või olulist mõju. AS Operail aktsionär on Eesti Vabariik.

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023		31.12.2022	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Eesti Vabariigi Valitsusega seotud äriühingud	317	603	404	1 313
Kokku	317	603	404	1 313

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023		2022	
	Müügid	Ostud	Müügid	Ostud
Eesti Vabariigi Valitsusega seotud äriühingud	1 595	6 184	1 726	13 136
Tegev- ja kõrgema juhtkonnaga seotud äriühingud	0	0	0	4
Kokku	1 595	6 184	1 726	13 139

Seotud osapooltega tehtud ostu- ja müügitehingud aastatel 2023 ja 2022 sisaldavad teenuste oste, millest enamiku moodustavad infrastruktuuritasud AS-ile Eesti Raudtee ja teenuste müüki. Tehingutes seotud osapooltega on kasutatud turuhindasid ja nõuete osas ei ole moodustatud allahindlusi (2022: 0).

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud	340	377
Kokku	340	377

Lahkumishüvitist makstakse juhatuse liikmetele vaid juhul, kui ta kutsutakse tagasi nõukogu poolt enne tema ametiaja lõppu ning talle makstav hüvitis ei või ületada juhatuse liikme kolme kuu tasu.

Lisa 18. Lisainformatsioon emaettevõtja kohta

Emaettevõtja finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
VARAD		
Põhivara		
Materiaalne põhivara	10 651	15 070
Kasutusõiguse varad	7 162	13 694
Immateriaalne põhivara	0	314
Pikaajalised finantsinvesteeringud	25 947	32 247
Põhivara kokku	43 759	61 324
Käibevara		
Varud	2 220	2 686
Nõuded ostjate vastu	764	2 111
Muud nõuded	5 494	1 745
Raha ja rahalähendid	3 579	2 211
Müügiootel varad	6 277	0
Käibevara kokku	18 334	8 753
VARAD KOKKU	62 093	70 077
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED		
Omakapital		
Aktiivkapital	24 476	24 476
Ülekurss	17 256	17 256
Kohustuslik reservkapital	389	389
Muud reservid	1	1
Jaotamata kasum	800	5 540
Omakapital kokku	42 922	47 662
Pikaajalised kohustised		
Võlad tarnijatele ja muud kohustised	0	177
Rendikohustised	10 039	14 989
Eraldised	550	448
Pikaajalised kohustised kokku	10 589	15 614
Lühiajalised kohustised		
Võlad tarnijatele ja muud kohustised	2 913	5 182
Rendikohustised	728	1 129
Eraldised	647	490
Müügiootel varadega seotud kohustised	4 294	0
Lühiajalised kohustised kokku	8 582	6 802
KOHUSTISED KOKKU	19 171	22 416
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED KOKKU	62 093	70 077

Emaettevõtja koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
ÄRITULUD		
Tulu kliendilepingutest	19 983	37 802
Muud äritulud	1 245	617
Äritulud kokku	21 228	38 418
ÄRIKULUD		
Kaubad, materjal ja teenused	-10 506	-24 140
Mitmesugused tegevuskulud	-2 747	-2 886
Tööjõukulud	-8 949	-13 265
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-3 289	-4 773
Muud ärikulud	-151	-97
Ärikulud kokku	-25 642	-45 162
ÄRIKASUM/-KAHJUM	-4 414	-6 744
Kasum/kahjum tütarettevõtjatest	0	-14 114
Finantstulud ja -kulud	-325	444
ARUANDEAASTA KASUM/-KAHJUM	-4 740	-20 414
ARUANDEAASTA KOONDKASUM/-KAHJUM KOKKU	-4 740	-20 414

Emaettevõtja omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Aktsia- kapital	Ülekurs	Kohustuslik reserv- kapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga							
31.12.2021	6	24 476	17 256	389	1	25 954	68 076
Aruandeperioodi kasum		0	0	0	0	-20 414	-20 414
Saldo seisuga							
31.12.2022	6	24 476	17 256	389	1	5 540	47 662
Aruandeperioodi kasum		0	0	0	0	-4 740	-4 740
Saldo seisuga							
31.12.2023	6	24 476	17 256	389	1	800	42 922

Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital on seisuga 31. detsember järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	42 922	47 662
Tütarettevõtete bilansiline väärtus emaettevõtte konsolideerimata bilansis	-25 947	-32 247
Tütarettevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil (pluss)	16 364	37 088
Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital	33 340	52 503

Rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Rahavood äritegevusest		
Aruandeaasta puhaskasum	-4 740	-20 414
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	3 289	4 773
Finantstulu/-kulu ja kasum/kahjum tütarettevõttest	325	13 670
Kasum (kahjum) põhivara müügist	-929	-325
Töövõime kaotuse hüvitiste reservi korrigeerimised	258	-62
Muud korrigeerimised	413	627
Kokku korrigeerimised	3 357	18 684
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-482	954
Varude muutus	466	97
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-2 380	-2 461
Kokku rahavood äritegevusest	-3 779	-2 921
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-820	-1 780
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	1 247	521
Tagastatud kapital	6 300	4300
Laekunud intressid	183	219
Kokku rahavood investeerimistegevusest	6 910	3 260
Rahavood finantseerimistegevusest		
Rendilepingute põhiosamaksed	-1 058	-1 596
Makstud intressid	-705	-251
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-1 762	-1 847
Kokku rahavood	1 369	-1 726
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	2 211	3 942
Raha ja rahalähendite muutus	1 369	-1 726
Valuutakursside muutuste mõju	-1	-4
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	3 579	2 212

Lisa 19. Tütarettevõtted

Tütarettevõtte	Riik	Tegevusala	Osalus	Osalus
			31.12.2023	31.12.2022
Operail Holding OÜ	Eesti	Peakontorite tegevus	100%	100%
AS Operail omab kaudselt läbi Operail Holding OÜ 100%:				
Operail Leasing AS	Eesti	Raudteeveeremi rent	0%	0%
Operail Repairs OÜ	Eesti	Raudteeveeremi hooldus, remont ja moderniseerimine	0%	0%
Operail Leasing Finland Oy	Soome	Raudteeveeremi rent	0%	0%

Lisa 20. Müügioteel varad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad

Vagunite rendiäri Operail Leasing Finland Oy täitis 2023. aasta jooksul kõik tingimused, et ümber kajastada lõpetatud tegevusvaldkonnaks (2022. aasta jooksul lõpetatud tegevusvaldkondadeks olid kajastatud AS Operail Leasing ja Operail Finland Oy).

Müügioteel varad ja kohustised

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	31.12.2023	31.12.2022
VARAD			
Põhivara		6 277	72 305
Varud		0	940
Muud nõuded		0	441
Nõuded ostjate vastu		0	657
Raha ja rahalähendid		0	508
VARAD KOKKU		6 277	74 851
KOHUSTISED			
Võlad tarnijatele ja muud kohustised	9	0	2 183
Võlakohustised	2,7	0	27 500
Rendikohustised	2,7,15	4 294	24 343
KOHUSTISED KOKKU		4 294	54 026

Soome kaubaveo äri müük on lõpule viidud vastavalt omaniku 14.02.2023 avalikustatud ootustele. Müügioteel varadeks klassifitseeritud varad on bilansipäeva seisuga hinnatud õiglasesse väärtusesse, millest on maha arvatud müügikulutused - ümberhindluse mõju 8,7 mln eurot, kajastatud 2022. aastal.

AS Operail Leasingul oli 31.12.2022 seisuga lõpuni viimata müük veel 1 433 vaguni osas, müüke lõpetati 2023. aasta alguses.

2023. aasta lõpu seisuga on müügioteel põhivarana kajastatud viis vedurit, mis kuuluvad AS-ile Operail.

LÕPETATATUD TEGEVUSVALDKONDADE TULUD JA KULUD
tuhandetes eurodes

	2023	2022
Tulu kliendilepingutest	2 997	17 042
Muud äritulud	445	6 077
Äritulud kokku	3 442	23 118
Kaubad, materjal ja teenused	1 015	5 216
Mitmesugused tegevuskulud	805	1 475
Tööjõukulud	265	3 240
Muud ärikulud	587	79
Ärikulud	2 671	10 011
Müügiootel varade ümberhindlus	0	-10 561
Müügiootel varade kulum enne müügiootel varadeks kategoriseerimist	-316	-6 874
Finantstulud ja -kulud	-14 923	-1 257
KAHJUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	-14 468	-5 584
Tulumaks	-16	86
ARUANDEAASTA KAHJUM LÕPETATUD ÄRITEGEVUSEST KOKKU	-14 453	-5 670

Operail Leasing Finlandi varad, milleks on hakkepuidu poolvagunid, kuuluvad mittestrateegiliste varade hulka vastavalt ainuaktsionäri ootustele. Bilansi- ja aruandekuupäeva seisuga on vagunid langenud finantssanktsiooni alla, mis mõjutab nende realiseerimisväärtust olulisel määral. Juhtkonna hinnangul puudus vagunitel bilansipäeva seisuga realiseerimisväärtus ja seetõttu kajastati need bilansis null väärtusega (allahindlus 14 936 tuhat eurot).

Lisa 21. Sündmused pärast bilansipäeva ning tegevuse jätkuvus

Ainuaktsionär on Operailile seadnud erastamise ootuse. Aruande kinnitamise hetkel tegutseb juhatus aktiivselt erastamise ettevalmistamisega, kaasatud on juriidilised ja finantskonsultandid.

24. veebruaril 2022. aastal alanud sõjategevus Ukrainas ja kehtestatud sanktsioonid on avaldanud negatiivset mõju kontserni ärimahtudele. Ainuaktsionäri otsus lõpetada sanktsioneerimata Venemaa Föderatsiooni ja Valgevene kaupade vedu avaldab täiendavat negatiivset mõju ettevõtte konkurentsivõimele, sest püsikulude baasi pole võimalik mahtude langusega proportsionaalselt vähendada. Äritegevuse kahjumit ja Operaili kontserni järelejäänud rendikohustiste tagasimaksmist kaetakse mittestrateegiliste äride müügituludega. Lühikeses perspektiivis (sh vähemalt aasta vältel aruande kinnitamisest) ei lange omakapital alla äriseadustikus toodud piirmäärasid. Pikemas perspektiivis otsib juhtkond lahendusi, kuidas tagada Eestis raudteel kaubaveo jätkusuutlikkus ning soodustada selle kasvu. Juhtkond tegeleb piiratud mahtudele asenduse leidmise ning püsikulude ja järelejäänud ärimahtude kooskõlla viimisega.

Kahjumi katmise ettepanek

AS Operail juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku katta 2023. aasta puhaskahjum -19 163 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt.

Jaotamata kahjum peale 2023. aasta puhaskahjumi lisandumist on 8 785 tuhat eurot.

/allkirjastatud digitaalselt/

Merle Kurvits
juhatuse liige

19.04.2024

Juhatuse liikmete allkirjad

AS Operaili 31.12.2023 lõppenud konsolideeritud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, ühiskondliku vastutuse ülevaatest, hea ühingujuhtimise tava aruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruandest ja kahjumi katmise ettepanekust.

Aktsiaseltsi juhatus on koostanud tegevusaruande, ühiskondliku vastutuse ülevaate, hea ühingujuhtimise tava aruande, raamatupidamise aastaaruande ja kahjumi katmise ettepaneku.

/allkirjastatud digitaalselt/

Merle Kurvits
juhatuse liige

19.04.2024

